Tamfeda

Eritrea Košita laga Tamfedena Akosasena kotada magazina

- Koma sadayta.
- Košorka sane
- Aneya gera gosu!!
- Aba fanakasi dahaba kalla nantina.

JANUARY 2013
13

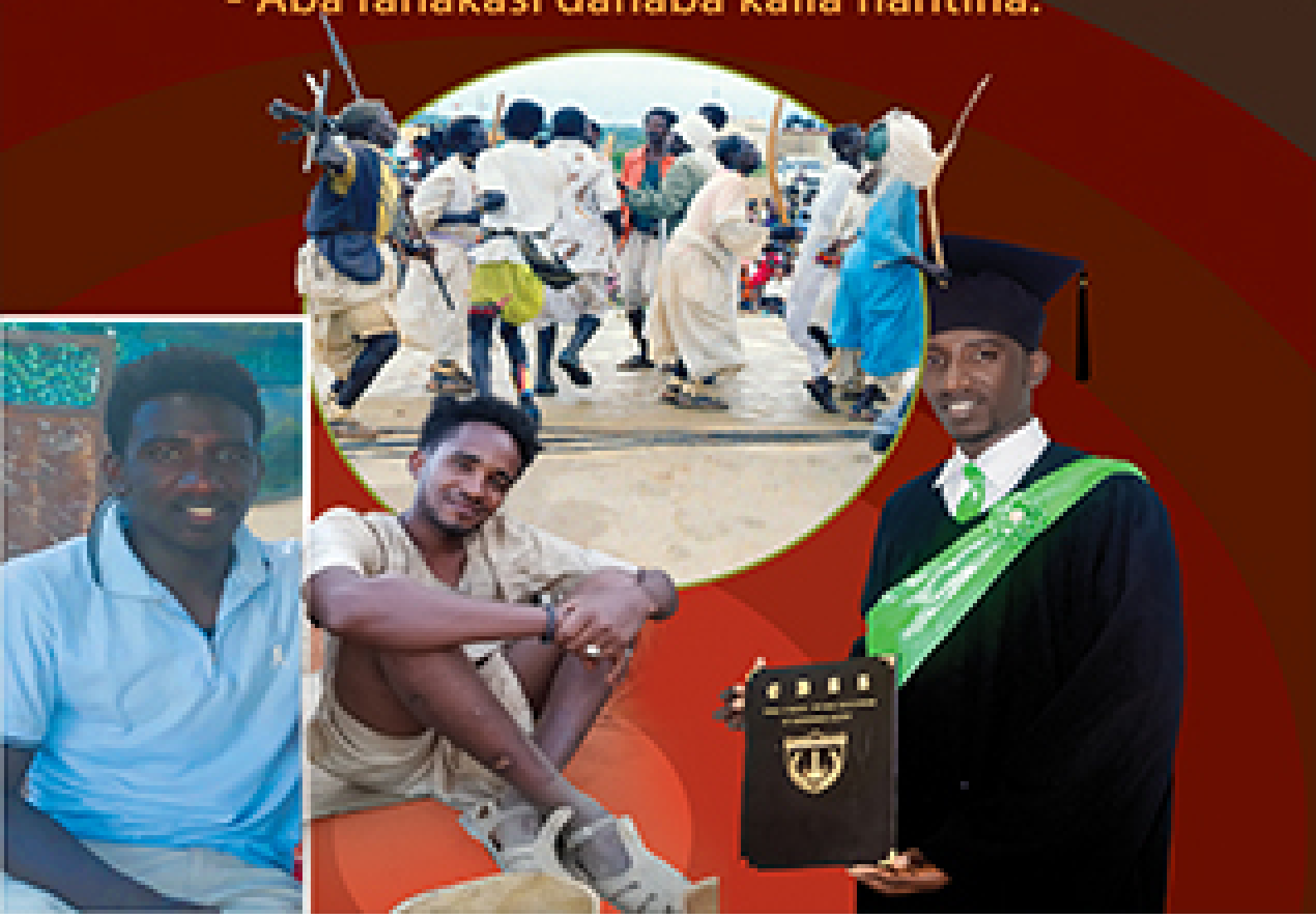

Eritrea Košita laga Tamfedena Akosasena kotada magazina

Tera 12tta 2022 keleda 13

Asusa
Santina Debesay

Sana atillada
Mesfin Ghebrehiwet

lay-out
Surafiel Tesfabruk

kofodaña disayn asusa
Kemal Dino

Inna Magazinenatta misamena hemma latta kišano išiša inna adarašenabbu šon misame kasona.

Tamfeda Megazina
sanduka numurata 1042
Telefona 202592
Fakisa 125981
Imeyla: menesey@eriyouth.org

kayšinda

Asusa awra 2

Edetteye 3

Kotada Kabara..... 4

Siyabana stratejiya annodana saws kontima

2023 sana annoda tama kolake

Eritrea tamfedena akosasena kotada sana gilade nkin

Tamfede gadiyata 6

Kalma gata bubiyala

Biyana Nafiyana

Darma anana ananette 11

Ananaňe bubiye anda namena ke imema sabbatasi

Taka šibabana Teknolojiyana ... 15

Dron ka kinamma urbunala

Drama Fadabette 18

Kosasala fadabonanasi natikki nalattaki, nakidake.

Agara konumma tamfeda 27

Aškare'lla masala

Fala 26

Laga la Ka ašibaba nano?

Asusa Awra

Agarakonumma kalma tamfede kalmala kotinkišama. Agara konumma gudurta tamfeda kalma. Tamfeda alilana borkana kinamma agara konumma, fajana tawda kitalalinowa iwiki, šukabbu woiniosuna sina tagama kišamowa šasuma kosodala keka kantike. Tamfeda kosima fardala, uliya heda ketawama nkin baddala agara konumma musula samera anda nawsuma kogoša anda kinama košita lagana agara konummana magada ndeya.

Eritrea tamfeda inna hakena katakki farda kokelana musulana, inna farda tamenalle kalma udumalabbu tilladinasi, gata bubiyalabbu borkena akossena kasana kogošake. Eritrea hakumatana agarana siyaba badikosabbu kodamowa kokala kekana tašana. Awra etetabbu košita lagiňňala kaynama kofulda kokayla šillay nawn kawlana, awsada annode borka kosabbu agara woinioda fanakyddala kossubbu, išigoliňnette kobinima kotengena akkabedana Afrika gila sullumana daysadanasi nakofalke ditta sanana okodoka širkata annode otonana ellena.

Inna siyabena tilladasi Eritrea tamfeda fanakyddala ellidabbu nokotulki, data bubiyasi dimala akossa kasanowa atawa dittiya kasiba. Dimala akossa, alila nišaki, dimata anata anisuna batafala kišamasi, kakolaňadammiya asanga, ula, taka kalma, awsada kowwana kotoronala sebbudanala akossa kasaki, darida annodena kosodiňňana okodoka bagane darida annodana katarbi kakotulki, darida gudurta borka kiša fannasunala akossa kasana dada.

Innabbu Eritrea tamfede, inna hakena katakki farad tamena edettana musulana kalma udumalabbu tilladinasi targadiňňa, sokomadiňňana sulubiňňana borka kišabbu dimala gata bubiyala akossena kalma udumalinena kasana kogošake.

Eritrea tamfede fardena edetta, wasosuma mintada tamma tamfede magazinena aniboda išallema. Siyabiňňa Eritrea kosasabbuna teknolojiyabbuna subbidada badditanata tigiski fajanos kitonasi deya.Eritrea košita laga tamfedena akosasena kotada fegedana fajanana mara kosama kosasa itenayela kosasa galla 2022/23 nala širkatette kodadiki serkis kisanana annoda kolake. Kona košorkala data tame kilemena anin kokoleme kokale kilemena kotafiya sana košita laga fajana tawda annodala kitonasi, kotada tamfede tanta borka kišamette kollima oja kinama tabilabbu kikas kossuma projekta kibinke. Innassi kililikima kayšada kotada kabarala.

Tamfeda fadabe, kososoniya, fadabomma tabila, kososona šan kola kišona anibodenallena tammasi Juliyano Francesko ette darma.

Eritrea koybišiya kitenasi baca memana gerana šas kolaki koybišiya kitalalima kulabbu košita laga awsadala kosimiya turba arte kekabbuna kekittabbuna kokeke. Lawasumma turbe bagana serkiski, amanida kinama kadidada fardala koske. Kosasana teknolojiya fajajana košita laga tawdala arbiya ayokoma nume. Innabbu teknolojiya ay hirila kosso taka šibabana teknolojyana dron ka kinamma urbunalana teknoloji košerena damanabbu derňasunaňa.

Košorka sana kisaki kobabalana sokomasuma dingilette darmowana tamma amela tamfede magazina anana anana Selemon Gebregergiš ette kidarmake.

Edetteye

Košallena anibode

tamfede magazine ika ko gosuma falena kososona gafun mikosona, šadiyabbu fadabette darma magazinena kememe nkin kosaki, ellena tabiliyala koluki ime kokala fadaba kosananasi, okodoka fadabomummesi kokala kosana, kosasa annoda anda sasa kinama ndeya. Innabbu dimala koda gosumowa kokala luda lusmowa kišamma kišaya dogolasuma inamme. Kotafena dadan naman kosiya, anda kišiňňe sina asbatala kikaki, samana kososoniyana kasasaya mayda kišana. Kime akidena kakotafe.

Mansur Ismayl Asmara nkin

***

Asasa maydamma anida anokata

Tamfede magazina asasa mayda kalla nanti gonake. Ditta dimala abbariya fanaka issega inaki iša ko gosumme. Inna kišamma kišaya, fafa ekkena nkin kibinki ašik fafa komalda sosa kolata latta faše kikona. Lattiye kasi kosasa kosome, samomme ditta nola fanuna inna ilamme nuna inamme. Šada šadabbu tamfede kotada sanena kikona. Aba ardaňalabbu anda faša kišamowa bbu asusesi aftatonaki, sosa kolalana ellela sosa kola nda aši kiwe kimamale okkamaši koynama, furdala talana okon kokkaloma fanakenalana kokkola koynamowana kayšindiya anda sasa, anda faša sama kinama sabbatasi woynayena obal kosannimasi woynallena mišalleki asbata mišoya sellasi kulin kolona dedeta šasunala arba kiša kinana nda kobina naynake. Innabbu fannamu animu naki našodiki tama nkin akotafeya nasana henama sabbatasi babeya ferňan kaso kalamaňa nawnakema.

Abdu Sale Dekemhare nkin

***

Šada kuwa babaňa ferňadamma

Enoka numeki ena kokale sina

Babiye ferňaski lis goskema

Asuse

***

Asase arba

Asase arba aykalli taggimibessa itakemma ka kosimme. Eritrea hakumata kosasasi hire ekkena kišoki koybiša galla ekkenokowayela kalma angudabbu ora suka geralana lakasumma kosasa ite kitaki, nuňa ňela tawdasi nuňa ňela, otakemowabbu kokosasanasi asasa arte kisosoni kisodake. Inna kosasala kikoma fegedowana kekiya kontike. Kosasala fadabonumala deya kosima fardala batafala nitena. Batafala kokona ekkene asase. Asase, akosasena ašašena kolaydabbu kosanamala fardowa itonowa kormala kekina data nume. Innabbu tamfede magazina fadabelle kiko gosumowa kokala asasa fadabena okosima sabbatasi imetana kišalleki, kososoniya gafun kasona sina okodoka ide ime sina totogeda kišana sina asasa fadaeb hen miniteki kososoniya, saniya, mikkelaki kosasa nsuma anibodowalle mikoya anda mayda kišana nda kobina maynaki kodaňette gon mafali makosimala lawetena maleno abana bubaňe kidabbu nalatta nasamekema lattaňa kišenassi miskamameki šan kewla kaso. Amena šomama kalla makotafenasi akossema.

Marta Manna Asmara nkin

***

Ka arte lawetiya kolattaki Tamfede magazinena nafa kinamowa kodake abana woynokowa nakas nawdanaňa ayšisi nafiya ayokoma išammowabbu. Derňadata nawammiya nafiya andamma aninki akiddel odama kokala fanaka gera ikameki badikosabbu kišaki ide bubiya nkin bubiyata salasu.

Tesene nkin akidella

Kotada Kabara

Siyabana stratejiya annodana saws kontima 2023 sana annoda tama kolake

Eritrea košita laga tamfedena akosasena kotada "tamfeda targasu, sokomasu, kowe!" suma kamaša olkomala 23-24/12/2022 galla kobuciya gufesumala 2022 sana kotaski, 2023 tillasuna sana annoda tame kinolake.

Agastana sana ita antate, balate antatena tamfede okilena okotafema kobucowa, subbidada abarma akosase targada subbidadana targadana itonasi balate bubiyela agasatana kadere sivika kosasa, tamfede kona sana taka kalma tawdana, šikratette kolaydabbu, kososona aňňadiye sa, tamfede igida awsadala koynama takowa itona, balate bubiyela kosanama laga suba biyabbu koyše kišannimasi biya kerabe awana ele la annoda, tamfede taka Eritrea agara samana ankatana itonasi kabarala sasa/ištada annoda, otakki obinki okotafena annode samunasi kotada ulaka kosama kaderena kondorana hakumatana antate seminara komin kišomowa ojina kišamowa kodake.

Šan kolama galla udumala sana kotadala, anin kosama siyabena stratejiya annodena saws kintima kišamasi, anis kosanama sanowa gata borkana dekedana taša kolama, andabbu anata dorasuma ndey.

Akotafe ellidabbu derňan kontima kulabbu 2023 Keyahti imbaba, Fitewrari, Agasa kadere/ Himeretnala kosanana targadana sokomadana sana jinisabbuna sanabbuna kolaydanala serkis kosananasi, koleja/kosasa badditana akosase kisananasi kokossuma lattena kosoma seminarana, sasana fanakowa ette gamme kosaki, akosasiwaye takana kalmana ette gasuma kišanasi, okososonima kaderesi maydabbu nokotulki, kotada sanela arbiya itona tabila susa, agara konummala tamfeda asane arbana sebbudana itonasi, kabara, furdana sasana annode kolaydama tabilabbu ojina kišanasi kosananasi, tamfede awsadana daridanala targanki šibaba udumalabbu kokotafenasi, kona košorka saneda, aši kokosanama date kalmiyabbu kokas kilemenala konti kišima fajana oja kinama sanata kikadanasi, tamfedeňňa košita laga festivala kofurdasi koddima kalla kokkossunasi, koleja/ kosasa badditana akosasa tamfede amelana sokomadana gogomabbu maydabbu tillasunasi, tamfede koda šimagallena, hakumatana kondorana magadena otonasi, diplomasiya sana hira ekkena konana kulis konana irigiyda kobin kosananasi, kosasa ite, kondorana hakumatana ňašela turawommowabbu, kotada sane galla ekkena tere sattowayela komalanasi košalle kosananasina gomatonke.

Eritrea tamfedena akosasena kotada bambara manna Salih Ahmedin komaldala fanes kišomala, Eritrea tamfedena akosasena kotada, tamfede gudurtana kalmana sokomaski, tamfedena košita lagena nafala kisodanasi kodoroma kotada kišamowabbu 2023la kotada išallena šadiyowa, Sawa Warsay-Yikealo kosasa itana Kosasa badditananala koddima annoda jinisabbu kišanaňa kišamasi, kosasa ite, kosasa badditanena, balata mintelana kinatawama sana atillade maydabbu košalleki, olliye kotada sana iňňa kokala kotik kiyabbu gilan kokotaf kosananasi košalle kosana kusumowa kudake.

Agara kondora dimoksariyana halalana/AKDHla kotade gadiyata antata Yusuf Sayk, kobuca akotafesi, Eritrea tamfedena akosasena kotada tabila kutuna fitetomme ada kišamowa kudaki, kotada, sokomada gata maydabbu kitatoki, annodiya issege fanaka fardette kokolaydame kosanasi, košita laga annoda taša, luša, udumalabbu tillamunasi koyšišake.

Eritrea tamfedena akosasena kotada sana gilade nkin

Eritrea tamfedena akosasena kotada košitiya wiya abbariya 1978 Keren mandarala kodoroma amela nkin kibinki Agara Kondora olkomala kišaki, Agara Kondora ankate akkabedalana okodoka tamfeda koybiša masala kotafki wajibiya tillasunasi išatada sanebbuna bacabbuna arbiya sebbuske. Inna kotadena koybiša kulabbuna saniye kokošabbu kosaski, tamfede košita laga awsada, laga totomida sanalana kokotafena sina okodoka košita laga ankata akkabedalana darida mase sattiyelana arbiya sebbusumowana isanama fakkarana šuta kogošama nume.

Inna fanakenaye kulabbu ETAK tamfeda targasu, sokomasu/koatdala kuwa, kowe suma Agara Kondora kamašala kotinkišaki, targadasi, targada kosassa udumala mandarelana ora sukelana kosasa itelana ki kisasaki, tamfedena akosasena targamuna sina sokomamuna sina ide tamfede sokomamunasi subidada abarma kosasa ita nkin kibinki anana gujena Fitewrari, Himeret Kadera akosasenala magaski targamunasina sokomamuna sina kisanake.

Tamfede takana šibabana kona košorka na kotakki uliya sina košitiya laga sina nafosunasi kona košorka kosasa jinisa aňňadiyeda kokalasi kompitera kosasa, video sawara, eletronika, editing, grafiks, hakima dada ekkena/first aid, ana awana susana, gola kogolanasi serme sugunnedana kisososniki, sana bakata weyken kišono osana koň gonke. Kona košorka kosasana targada kosasanaEritrea tamfede sana ite bubiyela kosana gosuma kišaki, sukiňňa Barantu mandarala terella nkin ašik tere satteta kokosasama akosase 255 kosasiya komalno 12/10 2021 kišodike.

Inna akosasenaye kosasiya komalama kulabbu okosasamowabbu sana kobinki uliyala fegeda kokonasi kišamowabbu siyabiya tillanke. Okodoka Eritrea Tamfedena Akosasena Kotada sana ita akosasa tagaminesi išina mala kinamma jiba kišono okobin fenki sana aňňadiyela kokosodake.

Eritrea Tamfedena Akosasena Kotada sana ita gilas kisana gosuyana tamfede kotafa kogošamowa kalla nume. Innabbu ekkena ililikima tamfedena akosasena

kosasena nafiyasi kišamowa kotakki kotafiya kotatonasina, sana itenatta segen koloki bakatena nafon kokana dada.

Inna akosase 255naye okosasanasi dorasuma siyabowa anis kodamowa kokala, Gaš barka Kunama igidalana balatellela kokaloka tamfede kotafa itonasi kosanamowa kulašinda kišaki, kosasiya komalamala šas kolama edettowa kayšinda:-

Tamma amela summan kalomena kompiterana targadana kokosasa komalamesi kašodinasi deya. Inna kosasena kobininasi dorasuma siyabowa damade derňananasi;- tamfede kosasiyalana okodoka kosodiyalana akkasale kosaki kotafiya itonasi kišallema. inna kosodenalle kokkontima tagame okkofirinasi ekkena sanaňa ita ulakette mafaliki, asase, hakumata asane širkatette kodadabbu kosanamala oja mayda koytena kišamasi innayette gufemaki gomatellasi maddike.

1. Aše, asase, akosase dekeda kofirina tabilaňňabbu.

Gufedaňa ekkenala, tamfede kosasala dekeda sababe kosamowa mafalike. Tagame ayeno ibišiya tabilaki, tamfedena akosasena kotadala targada sina okodoka kona košorkana kokosasaki targanki anin gamunasi kosanana dadowa kotada sane kin kišaki, gogomabbu anisunasi gomatomake.

Innabbu targadasi

kompitera, targada kosasa annode manolake.

Annoda ekkenowa košita laga Eritrea Tamfedena Akosasena Kotada šoldittabbu kompitera kisasanasi,targada kosasana anella gamunasi kišaki, siyabiya tamfede kadidada tagame nkin kokada kosaki, teknolojiya fanakenalle kosasabbu akkasale kosanasi, kofalabbu kokkadana badena kogošamma katana tamfedesi turba kosannimasi alila, akosse kosaki darinki, uliya šonki lagiyana agariyanasi kosanasi kišallema.

Himeret dabbu kokidama

targada kosasna, ňeliyabbu Eritrea košera sama, koybiša baca, košita laga Eritrea tamfedena akosasena kotada samana giladiyena, hediyabbu annodela kotafa, tabiyata mayda, Angongola masa, tagame ibiša, ula suňadana afiyatana, teknolojiyana gata maydiyana bayiyana, fadabe fadaba. Inna anibodenayela kokosasaki fanaka etetalana fegeda keka kokoke.

Woynabbu tamfedenayena annodenalle kokotafki arbiya sebbumme bubiyena aftata udumala masoki, tamfedenaye okosasamowa uliyokasi numeki kodiyetana šan kolanowa olliyoka kosodiya nkin matalalike. Innabbu Asannay akosasa kosasiya komalamesi

Danna kokayya fitetommesi

Batafala ajjina sasasi

Tamfede Gadiyata

KALMA GATA BUBIYALA

FARDA TALABA

Laga sasa lawa anda kesona fardalabbu šas goske. Yukren masana ikoma arsibana haydana oja, Eropala hellisuma ajala anda, woyna nkin šaski laga sasala sullumana daysadanala kikoma kokayla, okodoka kotorona tarebanala kiwima talowa anda taggima.

Laga sasa bukunadena, kadidada farda tala k i š a m o w a korma inamme. Ditta aykatta kakadanaňino? Asbatenunasi šonunni. Haka keka kotakemella koske. Laga sasa agare heda, šadiyabbu halala ankatosuma sullumana fajanana daminatosuma laga sasa usula. Ditta inna heda maydana ayokomanabbu koytena nume. Ayšisi laga sasa dimala kasala farda ndeya. Innabbu gudurtine agasala baddala niša nokkontina hedana, laga sasa agarana agarasala bacowa dimala kosima. Inna bacena tama konnema numeki, fanaka gera kinama bacowa kulašinda. Samala fanakyddala fajanos kito koki, tammana laga sasa halata tama kosina fardowatta gan gosumowa keka.

Laga sasa hirabbu keka kiša ko gosuma, zoniňňa hirabbu kantimalana gudurtine baddala kosa kokkontina heda, laga sasa stratejiyiya annoda magada, Afrika gilala Ethiopiasi "binidadiya" kokala kokki, weyanesi asamediya kalusa kolaki, šamma galle 30nayela ummiya jarabemmowa, agara daridatte, šadiyabbu Eritrea agara abanya andatte kole koyaki tawatosumme. Baganiyabbu Ethiopiasi lawa kesona bukunadala fas kutuke. Eritrea agara daridana abanyanabbu, zone annodiya kosabbamala, Ethiopiala kokošabbu susa fada koma kokamala ankaladine, iša ko kontima amanida fajanowa turbemunasi, weyanesi bukunadata doraske. Inna galle barenayela bukunasumowa malla kemallena. Noňotala nisumiyabbu, tamana weyane buluka kobonasi išanibessa dabbu gata bubiyalabbu jaraben gonke. Ditta halatowa kotuliya nkin adagata kišamasi bukunadenalle zoniňňa agare kule laga bakata komintime ime numeki, šadiyabbu zoniňňa agarana politika gudurtana deya.

Innakes kokkaloma burka kišama laga sasana zonana halata, bubiya nkin kime tamfedesi musula anda taggima kasoma. Ayšisi sama gata kifegedama dimala tamfeda ndeya.

Anis kodama kokala laga sasa dimala kasala farda ndeya. Samiňňana laga agare samana šutosuma kokala, inna kasala fardenalle agara konumma ekkena kofuldiya, ikaski fajaniya kalmiyabbu kitalalina. Inna farda tamenalle šasuma samiňňa kokala batafalabbu kakosodanasi tamfede, kosima fanaka nkin targada anda, kalmana gudurtana kaynana dada. Ayšisi agara konumma kalma tamfedala kotinkišamasi. Agara konumma kalma tamfeda gudurta. Tamfeda alilana targa targamana kinamma agara konumma fajana kitalalinowa iwiki, šukabbu gosunasi tagama kišamowa šasuma kosodaňňala kekabbu kantike. Tamfeda kosima fardala, uliya woinioda nkin anda kitoma agara konumma musula kinama agara konumma magada kogošina. Eritrea tamfede, inna hakena asbatenki, farda samedana musulana farda tamenalle kalma udumalbbu tilladinasi gata bubiyalabbu akosse kasana kogošake.

Kalma ašino?

asanga kalma borka nyumada šadiyowa politika targada ndeya. Tamfeda šasuma samiya maydabbu kitakki, šasuma kosodiya nkin kitema kososona lasummiya, kadidada tagame, zonana laga sasana gatabbu mayda kibinima, kulis kona siyabana lilikana kinaki, woynatta kina tabila mayda kitakema, samarabbu lawaski anata fas kominasi kidadina furdana akatena kinnaya, politikana asangana kalmiya kosima bagana nkin baddala. Inna anin kawdamenaye okosimmale kišaya, ojiya baganiyabbu kišana. Woynabbu targada agara konummana tamfediyena kalma.

Kalma wasoda abarmowa sokomada. Politika targada anda kogošina kišayana, sokomadittabbu nafa inamme. Sokomada, targada samara sana ojinata kofegedana. Sokomada gudurtana ojana Eritrea sawara kin baddala šuta kosimme. Ayšisi, Agara Kondora kokala agara anguda kalma, šillay kobata kofalemma gudrtatana gata kifegedamowa politika sokomada laga sasala konti kinamme. Eritrea agara kosima totogeditabbu kosima kalmiyala amanatoski, kosimaturba bubiya kikadaki, gudurtine kibata kifalki kosiyana anisunowana sama taša daminatosuma kondora, košita laga kosamara borka awsaski, košita laga gadiyatala kotafa borka kolaki, agarabbu politika gudurtena kalma anda koynanasi kisanama tabilella.

Kalma wasoda asattowa agara konumma suluba. Agara konumma politika targada sokomada kinaki, suluba kinamma kišaya, kosiyana anis gasunowana daminata inamme. Ayšisi kosana anida gadana politika targadokabbu kotalali kiddinni. Ankalada wasuma lagenalle targadana nafa nitakemowana iňalliya koddima nume. Nafeyena majeyena tillanunasi šonuna suluba noggošana. Ninana dada suluba akkasalana katawamana kišana dada. Ditta woyna kišamma kišaya, suluba inamme, kalma inamme dabbu neda yabbu majeyana nafeyana lis kesona magada kosimme.

Inna hakenaye Eritrea tamfeda aši kitakke. Gudurtiyabbu agariya maja kitalalinasi turka baca kibinimowa inna hakena nkin feski deya. Kotakema kokala Agara Kondora Eritrea Besada baca fanakala “agara targasu, sokomasu, kowe!” suma kamaša gos kinake. Ide innabbu kosanaki gudurtana kondorana angudabbu fakkara tillaske.

Inna sama hakena kakosma fardenallena kikas dagamoske. Kule lagatana agara konumma kalma targada, sokomadana sulubana hirabbu asbatenuna. Agara konumma kosiyana fajaniyana daminata, nafiya keka kitakena politika targada, samarabbu siyabata kosodanasi kidadina sokomada anda, majiyana nafiyanasi darisuna suluba kogošana. Batafalabbu kosodana atawiyellokowa woyna kišamasi. Imette nokodargiki, antata ande ninnamasi koytena nafa kosimme. Okon kominime komaldiya keka kontke. Kamaliya oja oyteke. Hakowa ahandi, tamma, sellasi šillay kofegedana nume. Batafalata ninasi, tabila eteta kosimme. Batafalana ankatana tabilellokowa, tamana anda jabidima, woyna kalla ankata anda kaytema aši tabiliňňokowa, nawara kišama politika seruba, samariňňana askarita kalmiňňana sulubiňňana.

***

Weyane koyana Ethiopia kosasana

Galla igida 70ke farkala Tigray agara maja kotalalinasi, politikana turka bacana kibinima hwehat šamma galle 50nayela stratejiyala fogasumowa bubiya komaldala Tigray agarasi ayokomabbu kofulumma tagamala kikiki, politika gudurtiya komalama hirala kiddike. Anda kiba keyana sama. Ayšisi Tigray “hedimowa kaytenasi šodina” nda kobinabbu kotadena mara olkomala sebbunki osanaki alufebbu kokkelana ikke šuka jabinke. Ditta Weyane alilana kalmana, agara siyabasi jabisuma ankata anda kinama tamanowa kalla išamme.

Weyane ulaka kosama angude ankalda daminatasi kibinima magadabbu kenadina tabilowa, ide komaldala ayniya lesuma tomabbu kotokki samiya komal gasuyana,

Tigray agara, agara kallabbu šillay koyake da manata nume. Politika gudurte šamuna. Agara dannata gosuna. Innabbu hediyana bakatiyana šillay kosena nume. Weyanesi sama-gašata fasuma stratejiya fogada, Tigray agarasi urfa kišomowa baddala Ethiopia agara bubiyatte šadiyabbu Ethiopia politika ayniye (Tigra košite ame atake dine eya kayala gomma Ethiopia atakena) okosasana dada.

Urfa koynanasi inna fašala samena nkin nokosasaki tabileya susa, Weyane arsiba artowaye nkin, togila andowayesi nutubbu okkayanasi kogošina.

Tigray agara ibacinasi dorasuma sababowa keka. Kolla, halala, fajana tawdana ditta datella inamme. Baganiyabbu bacowa marosuna musula nawsuma magadowa, siyabiya tašana tilladinana nume ikki fesuma. 1968 (1976) manifesto la kolattama eyiya kaya kišano, Republik nawarana košere kollanabbu sawan nintina siyabe bare, samiya bayowana koyiyana sababa šadiyowa deya. Weyane mare baca fanakiya bubiya siyaba tašitta inna lawete barebu ganki, Tigray agara hedana tamedana tabiliyan kin kolaki ajala andala kokike. Inna kišanowa olliyala keka kotakke. Agara Kondora Eritrea Besada. Galle 37 anala tera 2/1985la, Ethiopia politika gudurtette kotengeniyaňňabbu kolama fanedala, kokalasi Weyane išamma eya iwiki, taša kišama siyaba kikki Tigray agara majana kollana Ethiopia agare kosamaranasi kibacinasi koyšišake. Ditta Weyane mare agara heda owiki siyabiya tokorowana eyiya kayana tilladokata linki sotowassi fayyamumme.

1993 Weyane ilattama Ethiopia košita laga dorda tama, Ethiopiala kontima politika bukunada andena kebo kikoke. Ide inna šos kišamma lawete bare nkin fesuma, Weyane manifesto kin fesuma. 1993 Ethiopia dorda kilattanala kišayana, Agara Kondora innakes kokkaloma košera katawa politika, košita laga kosamarina, fanjanos kito kiddinnimowa keka wasos kišoke. Fanakowalle sota fayyada nkin hediya ana kolamowabbu Ethiopia agara inna politika bayenabbu kosabbano kanti godike.

Weyane mare Addis-Abeba sultata bambarala gon kolama politika ondoba ''aboka nafon naka'' da laweta tokora, wa nawda, Tigray agara narkabe kokobabbu sultatala agunki, košita lagana kadanana anyunye tabila kossuki, Ethiopiasi ayokomabbu kišamma jibala fan kotuke. Dadittabbu lakas kiddimma košita laga kofegedake. Mariyena, agara kona nkin kuful koňama nditta nafon kišome nume.

Kadana gudurtesi amanatonki, tilladiya suluba kosamowana Weyane fogadella. Uleyala nokobinki ankateya goňňenki Tigrayna Ethiopiana agarena, išigola lagena nafasi nisanana udabbu, ke konan kesomowa niňiki, zona guddada nišana heda Weyanesi komalda kinamma bullukata kikki maroske. Komaldala haron kišoma andiye agara košišina kin kofulunasi šomumme. Kalmana koynamme.

Eya kayabbu gamma weyane mare, ikona tagama andowa asbatemummiya, ke laga kobinina, Tigray agaresi lagiya kišettena agarettena, Amhara, Afarna okodoka išigoliya akodadiya kišama Eritrea agarettena kotakallala kokimowana stratejiya fogdella. Kanti godima kokala Tigray agarasi šos naws kiddimma samera kosake. Tamana anda kutuno jabiske. Ide ojiya tamma Tigray agara Asmara gasunasina Bahr-dar gasunasina eya kaya kišake.

Weyane 1988 kadana gudurte doradabbu "Badumma aňňa'' nda awra ňerabbu Tigrayna Ethiopia agarena kimamajiki Ethiopia agara burana šukanabbu širfita koyamowana fogada andella kišaki, Eritrea kiša Ethiopia agoddesi ula šibibis keyana mengelabbu maliya ašikobonki ugura kisamemowa, ankalan kobinima Erirtrea lagela, Tigray agarela sama humma kidoroma, fitetomme nabula kulada sana bayela kokosodaki mengela anda baya tillanke.

Weyane Eritreala kiboma masa agare bariye arsibowa tayttiya, 2002 hudude gadiyata mintada kosoma kulabbu, makkelamana makkelamma lagena kasoke'' nki kokošabbu

koňeraki Ethiopia agare kultana tabilabbu ganki okomalama alufe 100 kosana ikka narkabe salmata baddala kutuno obamowa lanunni. Woyna kulabbu galle 20si mintada tillada turbenki, Eritreana Ethiopiana agare agasala sulluma nume masa nume holedala kokiki Eritreana Ethiopiana agare fanakana bakatana kasaraton kolake. Innabbu Tigra agarasi anda kosabbaki, agarelletena kokkala kokike.

Inna fogada andenaye bubiya kulabbu, 2018 weyane sultata nkin olayn kolamala Ethiopia hakumata tama, hudude komišina tillada kosananasi kimintimowa kibin kikkessa, na itakno koya tabila nkin šas kišanan suna. Ditta Tigray agarala konyumki, hududala gomma, abbaremumma agaresi bagana guja kosanasi doraski, ankalas kibinima Eritrea lagala agodda tame kitafki, Ethiopia askare hududa nkin kosannimasi ates kolaki, turbesunasi jarabeske. Komaldala akokela kišannimasi kejinasi unyanala inkalle nokosso summa Tigray agarasi keleda kinamma abayebbu igis kolema kokala kimamajiki, tera 11/2020 askarita keleda fogadabbu kanadiya olkomala kokos kolutama federal askaresi sudabiyala kiki kutu kiyyaki, sama fogada tillaski, baliya kutuno gilaske.

Tigray agara agerelle kokaloka sullumana fajana awsadana hesuma agara. Ethiopia agarellena okodoka. Sullumana fajanana nkin hedella woynamme. Tagamowa dimala eya kayala gomma ame Tigray maremma ame atake dine biloke numeki, eya kayina Ethiopia ame atake dine nesina kosasa anda. Akosasa fadabele kosaya.

Kotada Kabara

Kosasa itela kosasa jinisabbu annoda kosananaňa

Eritrea košita laga tamfedena akosasena kotada 2022 farkala subbidada abarma kosasa ita ňašela targadana sokomadanala hellimme kosananasi hira ekkena koso košalle kosananowa 24/7 tere kontalle kobuciyala ossoske.

Agastana sana ita antatena magade antatena šan kolama kotadala, sanala kotinkišama kososonana kosasanala kišallema kotada ulaka tamfeda asanesi kosoma kanadana marana sana ojina kšamowa, kotada klebe borka kosanana sebbudiyana itonasi kadidada tabilasi kogošina kišamowa tamfede targadana takana samala kitonasi kowe fesuma ''Buya sama taka kasala'' balate bubiyela tabiliyabbu kosanamowa, okodoka hakumata tikilede kalma itonasi tamfede kona sana taka koynaki, uliya šomuna tabila kosinasi tamfeda asanena subbidada badditana akosasena kisosoni gommowa totogedada kišamowa kodake.

Okodoka kotada 2022 farka abarmalana, Keyahti imbaba, Fitewrari, Himeretna Kaderena sokomada gogomala kišalle kisananasi, akosasela kosasanana kidana koma itona sane kosanana, tamfeda asane sokomada sebbudina kišanasi balate bubiyela kosanana, kosasa itelana kollejelana targadasi kosoma kosasana ossodana borka kišana, tamfede kokelela hakumatana kondorana kolayda, okodoka tamfede koda šimagalle borka kosanasi serkis kosanana, kadana tamfede sokomadette kosina kotengena itonasina kotada hellida itona sina, AKDH tamfede borka kosanasi kotada arbiya sebbusunasi, okodoka kona košorka sana agastana anin kokosanamena tamena kilema projekta kogošinena ellena otonasi gomatoske.

Kotada bambara manna Salih Ahmedin komaldala fanesumala, kotada galla farka ekkenala tamfede politika, targadana kalma tawdanala kišalle kisanamowa olliye kalmabbuna širkate kodadabbuna kišamowa kudake.

Lilikiňňa Eritrea, kosasabbuna teknolojibbuna fajana subbidada badditanata tigisunasi, košita lagana agarakonummana fajana kotalalinasi arba ekkena kosasa ite kosamowa kudama Salih Ahmedin fegedana fajanana mara kosama kosasa ite, kotada isananasi kinolama targadana sokomadana annode tawatala šikrkate ardalabbu kogošama kalla kokodadinasi kosasake.

Biyana Nafiyana

Kokela:- urfa bada ka artesi hayda kišo gsuma bada ndeya. Ka arte urfa bada koynama otakemmiya kokosibbu ajalala kikina. Innabbu urfa bada aykedibbu fulkudi, urfa bada abinimma analaki ayken ayken daridi?

Almaz Yemane Asmara nkin

Kasa:- nudama kokala urfa bada ka artesi haydaa kišoki balatana kiki gosuma bada ndeya.

Kokelena sasiyabbu kasa koytenasi ESCCU Newletter suma latta nkin maytema urfa bada daridasi kedadina ossode.

1. sigarata na kiwi

Sigarata na ikona tagama ande nkin ella urfa bada ndeya. Kosada arte otalalimowabbu kella sigarata na kiminti kiwiya, 50-70%urfa bada nkin nawara kišana.

2. issegabbu ula suňada

Sambatellala sata sara nkin angusumma sport kosaname urfiya afiyatina kišana. Biškleta gura, daba jiňa, minda balla hoda, erobiks, aja, kokkalome urfa bada daridala nafa anda koynake.

3. tagideya kotula

Ka ella tagidiya, geridiyatte kolaydama kišana dada. Ka anda ašada urfa bada ibinina bakatowa anda sasa kišana.

4. naydada adama nitta

Urfa bada kobo kokona sababe nkin ella ayfa adama hira lawsuma na. Ayfa bubiya nkin vino/wine biba hira lawsummabbu ňadette ninomala urfa bada dogolasunowa kosadellide totogemuyana, naydada adama dimala fon ninomala afiyata tagama kikonowa nitakena kogošake.

5. hira lawsuma lawa arta

Lawa arta artingidala kekima urfa bada, heart attack kikona kišamasi, šonuma kallabbu lawa arta kesoma date nkin dogaga mayda kišana.

6. afara koynama ňadade niňame

Kaňama ňadiňňela dora, dana biba, kawalege/ iyadogona kokkalomela šigide lila, afara arta koyname osana dada nume. Damadiňnala kaňama ňadadena agastana gallala kaňama nadadenala afarana šigide lila artana katomala dogoladina dada. Nitomala artiya fa niňaya mayda kišana. Sisa arta dogolada, bašaltum artabbu nafon nikki, wiyala šaya na dogolanuya urfa bada dogolasuna.

Biya fanaka etetala fulukusna?

Kidaňa emokesi

Japan košite mola sudaba nkin fedoka femuya biya konona. Biya bada artesi 100% fulkusunowa Japan košite anin koli kosake. Kasa alabeyala biyana ankorada kišanowa, ekkena mola fenumala ma sugunumma anala biya kubate 4 ninona. Woyna kulabbu ma sugunki, dagigate 45ta ellana niňamma lununa. Fatura, oroba, dirara kaňama nin dagagate 15 kulabbu ašik sate bareta kaňame kanome. Innabbu fulludasi kikana fanaka:- kokoba saga wiye 30, stomako, wiye 10, minda kona we koňada sambata ekkenowal wiye satte, sambata abarma kulabbu wykelda kinoki fulkusuna.

Darma anana ananatte

Ananaňe bubive anda namena ke imema sabbatasi

Selemon Gebregergish 1990 Barantu mandarala koši kitoke. Kosasa subidada ekkena Asitila subidada abarma Duta subidada abarma kosasa itala kosasa kimalke. Košita lagasi haroda igida 26la kotafki Sawa kosasa kimalama kulabbu Glas askare asbidalala hakima kosasa kimalki, hakima akodadabbu kisana goske. Anana artoke kinnake tamma tamede magazina kela. Darma Selemon ette sasiyabbu.

Kokela:- anana inkaddi nibinno?

Kasa:- anana kosasa itala aynaňoka jaraben naynake. Ayna anana anana kišama sabbatasi ununa anana nananala arba kinake. Ditte ekkenala anana nanana heda anda naynama sabbatasi kosasa itala kubula gujette nawana henake ditta sarida anda sarinaki nawamma nawi gonano abata šaske. Woynalle nakotafena dada ndiya. Woyna kulabbu ekkena ayna anana "saladime" sumowabbu nabinke 2009. Woyna kulabbu deya ananaňeta nawama.

Kokela:- anana sosa kolana menana kedadime okosibe bubiya ayneyokambe?

Kasa:- ekkena nanama anana anin nawdama kalla ayna asoma anane barowammebbu nabinke. Ide kawa suma ananowana ayna adadino 2011 ide kawa suma kišaki, inna ananena elle koma ananammala ide masama woyna anowa nawlama fanakowalle ambosuma sabbatasi unusi nanamana abbarenke. Ditta ananowa koma anana masama ambosummala nassuma ndeya. Mengesteab meniyenna sosa kolenna kussu kasno nanake. Agarena anda komema anana ndeya. Mengs(Manga deda) "agara samara" nsuma kussu kasono 2017la nanake innana. Woyna kulabbu anana abarma "manale" kišaki innana agarette andabbu katuno nakotakema video clip kosanama anana ndeya. Inna ananena masama Mengsteabna kododa okodaňa na mananake. Inna ananena 2019la nassu nador nashino 2015 la mananake.

Inna kulabbuna Ali Ibrahim asoma sosa kola dalabbuna k u n a m a b b u n a kodanatte manana mawlamana koske. Bubiyabbu agara kekata kosana anane 5 kosaki, ime Ide kawa, agara samara, selleda, manale, mamrey suma dala ananana. Innaye nkin anane ananaňe bubiyabbbu tamata nasusu namalame 12 kosana.

2021lana sosa kola Santina Debesay ussuma ananella Mengesteabna Haile Natina mananake. Ananowa košita laga anana kišaki kisa košigida košita laga košigidama kalla koybišasi kililikima turka baca kobinima galla kokayabbu kossuma fardala mananake.

Kokela:- ananowa laweta na ikono inken mussuno?

Kasa:- ananowa laweta aynaňa nako nassuke. Manananowalle artebbu konanama mayda ndabbu mananake.

Kokela:- tamata anane inkalle nenano?

Kasa:- tamata abbariya anane 12 kalle nanake. Iňallaňňa nanamena kette kolaydabbu mananama ananena kosaki, bubiya agarata iša komme. Agareta kosa koloma anane tamata 5 okoske. Lakammowayena fanaka etetala kosa kolona okossu komalame kosamasi deya keledala natuma.

Kokela:- ňelellebbuna jarabenuma ninakele?

Kasa:- ye ayšino tama fanakenalle afayyada arte kannaki fajanosuma teknolojiyabbuna kale godima sabbatasi ňela bubiyabbu

nanana heda ašinkin nayna našima sabbatasi, inna bakatena naytemala woynatta našalle gonake. Tamata Kunamowa baddala Tigirigna, Araba, Tillanana mananame okoske.

Kokela:- tamata nenama ananeyela inkano anda nimema aw anda kila kesoma?

Kasa:- anana anana bubiye oda gommowa kokala anana ayka nimeno dowa ekkela aykano anda nimema dowa kokalammowano sanaňe kosama sabbatasi bubiye anda namena. Tamata nakuma anana naynamme. Tamiyenna ašiyenna. Ayšisi ananane bubiye afayyade nkin kasa mayda naytema sabbatasi.

Kokela:- kunama anana anane artoke osa kolo gonke. Innabbu anana kogošamowa kalla onana gombe? Ay hirila kosso?

Kasa:- anda maydala koske. Fanaka kiše anala anana anana angudoke okos koynamowa tama fanakenalle anana anana arte kannake. Kadana lagalana okodoka košita lagalana konanana anana arte okoske. Woynabbu maydoka gan gosse nana. Innalle dogola koske nanowa darka kiša anana anane anguda kaynake. Kunamiňňala kosima hoda fardala anana anane darka kiše deya. Ditta innakes kokkaloma fardala kosa kolo

konanama anana anane arte nume. Mena faša koynama arte wagyddala kokosima sabbatasi innaye inken sokoman kakobbu fajanosuma tabilabbu onanabbu meniya dannata gosu. Ayšisi dannata gosuna kosimma sabatasi ananiya meniya fašowa kubula fardokala konanaki woyna nkin was kodoroma kosimma sabbatasi otomala imette kitoki, obalemala imette kibalno kabbaremma sabbatasi inna lawas kontiya mayda.

Kokela:- anana anana ndimowa inka uli kisani dadino ena ardeyalabbu?

Kasa:- kellasi anana anana ndinowa menoka numeki bubiyabbu udumala kišana dada. Sosa kola mayda kitakki ayniya kolamma kisayana ke osoyana inna sosa kolambe dokowa numeki gata borkiyana dekediyana ketawa kitakena dada, kubula ba kitakena dada, kette kutama adaba mayda kinana dada, okodoka anktiya kinaki kesi ankatosuma, saniyala ankata anda kinama kisana dada.

Kokela:- Anana anana nišamma kišakessa ay nisananende konti keyano? Aw inkalle nokosinende kokkalo keyano?

Kasa:- anana anana nasammeekessa sawara sawara nasana nsuna ayšisi anda name naynama sabbatasi.

Kokela:- kule laga annodeya ayšino?

Kasa:- kulin kolona annodane arte. Woyna yenkin ella dedesi kosasala

nafos kišona, ananabbu kokosasanasi sawarabbuna menabbuna nassunasi lawanama naynake, ellena nasanana annoda naynake.

Kokela:- kunama anana ay hirila kosso ardeyalabbu?

Kasa:- kunama anana anda maydala koske nana. Ayšisi, Yutublana konti goske. Ide košita lagala kišano kadana lagala kokosima laga kiša anana anana arte osa kolo gomma sabbatasi, kelle ananette kolla gasumma kišayana kalmiyabbu kotengena serubela konti gosuma sabbatasi woynana anata kosodellanno anda mayda.

Kokela:- hakim asana nimebe?

Kasa:- haka awrasi ekkenala hakima nasana heda nayna naynamme alwananaynamme namemme. Ditta kosasala abbariya matrikla nekeda nakomma sabbatasi askarela kakimala bakata kasono hakima galle 2 nakosasa namalke. Woyna kulabbu sanowalle nawaki nantimala anda nameke. Ayšisi ka šuka nufuluna Anna badala.

Kokela:- anana ananela ninama laweta ašino?

Kasa:- kunama anana anane artoke okoske tama kosa kolo gommena angude nume. Tamfeda deda damade kalma dawdabbu oša kolomme ditta abda fadabe okoske. Okodoka kubula babena okoske. Woynabbu abana ke adadino inna hirenassi noma sabbatasi abana nanadadinasi akossa nakoske. Samara sana gudurta kišama sabbatasi. Tama nasana gonamena bubiye sosa kola kišano musika ke adadino nasana gonama sabbatsi abana ke nadadinasi kasiba kišana.

Kokela:- darka nidiginimmaki?

Kasa:- woynana tama ananette naynama annode nkin no Anna hedabbu kišana.

Kokela:- tama ninama annode inkayeno?

Kasa:- tama naynama annode arte. Annam adadiya Afrika ananela šon kolu kokkasalena furda anane nanana heda naynake. Annodowaye arte kosama sabbatasi nabinimmabbu awroka kisa lakasunnimasi nawdammam mayda. muzika kasalela šon

Kokela:- komaldala nasi aftato nuni henno?

Kasa:- afatata nasone arte kosayana, ekkena kondorena kasoma Anna kida šoda kite. Nakaski Awa Gebregergish, anaňa Tukuri fufa, ayna Mengesteab, Alem Risom, Mikele Yasin, Elsa Yasin, Gamer, Santina Debesay, Romario salama, Girmay Abrhaley, Girmay Abrham(Cogara), Henok Haile, Ali Ibrahim darki Aša, Bašir Galad, Daniel Tesfamikael. Innaye dimala sanaňala anata gananasi sosa kolabbuna menabbuna samabbuna kadadimeno anda afatatonana henake. Okodoka magazinena asuseda ankatonki akiadamesina. Annam eso

Kokela:- amena saneyala tillada tamen masoke.

Kasa:- Išoba!!!!!

Taka šibabana Teknolojiyana

Dron
ka kinamma urbunala

Kuyala fittisuma bubiya tagidiyana gandalla/baddala lusuna fanakanabbu deya kalmiya kotalalina. Dron tone alufe 2 nkin baddala abbariya kuntale 20 anda taggimeda kokkidamala, tone alufe 2-200ta taggima kokkidana. Woyna nkin dargala kosame ašik kile 5ta micro dron da kokkidana.

Dron ka kinamma urbunala ekkena askarita nafasidabbu kišaki, innabbu kotakema košita laga Israel kišamala, 45% gediya kišamowa kotakke. Amerika dron arta ununkinkitakikamowakabara tanta arte ofalike. Igidena fajanosuma teknolojiya kišama dron ňňabbu fanaka etetala kokotafema Cayna, Eropa, lage okosiyana, Israel kime Amerika ette bubiye nkin anala mikoske.

Dorn paylota/agurarittabbu lagalabu kompiterabbu kokotulena kišaki, tabile sattebbu kokolena. Ekkenowa ayšena abbariya cellular bu kišaki, telecommunication išoma nafowabbu konnena. Abarmowa, network iňňa kinaki dron communication kinnena. Resiver uliyaňňana, transmitter uliyaňnana ayniya bile okotak kokkidana ayniyaňňa communication control unit kinake. Asattowa, ziadata askarita sanalana kosada andelana nafosuma kišaki, satelaytbu kolaydaki kotengenena. Innabbu siyaba kussu kišallena. Aykatta lis fittisunibessana, aykalle tugusunibessana ossoda kibin kikana, šas kolana.

Gata bubiyalabbu dron katawama anda faša borka kišamowa nitakenasi kedadina abbare, borkana kalmana deya. Inna altitiud abbariyabaddata tigisuna kalmowa kokela ndeya. Baddata aykalli kogalle, baddala fanaka aykalle lusu dowa deya kalmiya kitalalina.

Diginela kišano furdellela videona sawaranasi nafon kokki gomma dronena baddata mitire 200 fittiski baddala fanaka angudokasi

lusuna. Askaritala kišano kosada annodellela kokosodame, ňorana, sawitana turbesummiya laga nkin kilometer 20 anala baddata fiitinki sate 34 ta baddala lumuna. Amerikaňňa inna teknolojenalle kotafema tikileda, boyn tikiledatte kodadi kussuma Eagles solar ussu gosumowa sanala kutamala, gudurta tafittabbu ašik galle 5ta gandallala lusunowa gallena sana batafalinowa da kokidana nda koludan koske.

Abbara abarmowa tagidana geridana deya. Ilema drone giladabbu etetala kilometer gera ganki sata arte baddala lumunowa kotalali gonke. Tagidaňňabbu fefena kogošina ekkenowa deya. Woyna kalla ndeya leleda gudurta kogošana. Inna ette kollima gudurta irawa taša kolamowana kogošina. Ayšisi, eletrikana bateritanabbu kosaname, gazelon bu kosaname nkin nafiya anda kišamasi. Dron baddala lusuna fanakana gasuna geridana, kokalasi glob hawak kokkalome kosamala, leleda tafittabbu gera ganki kilome metre 20 anala baddala ganki takon kišoma ayšenebbu ossoda aňňadiye kobuceki, sawaronki askarita sanalana kosadalana kalmiya keka kotalalike.

Tama kakosima fanakenalle fajanala kokosima košita lagela artabbu kokkonti gomme micro dron dabbu kokkidamowaye deya. Innaye tagidiya kilograme 2.5 nkn dargala kosama ka koynamma urbunale mobaylabbuna tablet na marabbu sawarana videona biloka numeki, koddima kotengena seruba koynamma ora suka gerela, ka kiša ula magada una kiša kokkaloma, sulubena hakima ankoradena kinalajinala nafon kokki gonke.

Dron abbariya fajanomma teknolojiyelle kokaloka agara konumma tagame kinifirimowa sanala keka konti gosumowa biša sanala deya. Ankorada fudalana okododa fajanosuma biša anda sasa kišaya, bišowa kontinasi ossoda bucala, koytena itadowa asbates kontiki etetala adaga heda, inna fajanosuma teknolojiyenabbu kosana goske. Hindi, bišala artabbu nafoda kabbu kotakema laga kišamala, iňalla biša babe iňňida koynanasi šomumma sabbatasi kodadabbu igidana, sukana hirabbu dron nafon kokanasi kosana goske.

Košita laga artela eletirika seruba kotulalana susalana dron bu kosana gsoke. Bubiya nkin mandara nkin adagata bulukelana aya fosuma wagelana kilema eletrika serube ambommala dron bu kokodadiki ayokomabbu kossunasi šomuna. Ambosuma wagowa nkin fanakiyala ossoda taša agastana wagata šas kolana. Mala arta kokalasi nakfa milione bare anala nolaki tirimbirebbu ganki tagamonunowa ayos kolake.

Dron askaritalana masalana mig tuguda tiyaratatte sawn nintiya, mig targetiya/ siyabiya kiyanasi nisamemma anala ekkena dabeda tabilellabbu kosanki ossode nubuce ki nisamena ditta dron saniya bubiya ayniya tillasuna. Ossoda kubucena, tugusuna, sawarosuna. Tugusuna wagowa turawoski, siyabiya kitalalima kulabbu tugusuna. Askarala nafiyella dron masala koyamala unutte kobinina aw koyana ka kosimme, koyamala abaya itena dokmentana anda anguda kišamowa. Inna kulabbu masa dronittabbu šillay šos kišanni nke fardena asane.

Fanaka ettetala dron kotubbu fajanounasi Intel jarabowa 500 kosana drone giddatabbu baddata fittinki battadiyana, okole kokoyannima sina network bu kokole gomaton kotu kokki, lawete gafun kokosoki, furda andela orgata urbunala udabbu dronbbu fanki drone ayniya bile kofaliki, gomatonki ossode gafun kokosonowa keka kišake. Innabbu dorone gomatonki sivilana askaritana sanela fakkara kosananowa koda goske. Amazon fanakenaňňa fajanosuma dron amila šadiye nkin ella kišaki kilograme 2-5 nkin dargala kosama fanede dron telefonana, ipad na kompiteranabbu dagigata

angude kala salasunasi šosumowabbu amiliyela daminata anda kinake.

Inna fanakenalle dron kotafemma farad kosimme. Kosadana kogošama siyaba yana biloka numeki, tarebana sivilana, hakima, bišana tillada sulube kinalajinala sasiyabbu kisana gosuma teknolojiya kišaki, awsada projekta ande tilladala kekabbu kisana gosuma fanakenaňňa fajanosuma teknolojiya ndeya drona.

***

Kotengena suruba košere

Košera ekkena:- košera ekkena ndabbu kokidama kotengena seruba, kira kinamma telefona kulabbu kiša koma galla igida 70-90ta kisanama kotengena seruba kišaki, tama fanakenalle analog dabbu kotak kinama teknolojowa waga anda etetokela kisana kinama, ide woynana minta fosuma giladiya kilo bayt 2.4 biloka gos kinamowa deya.

Košera abarma:- analog kin dijitalata kikadama giladiya 64ta tigisuma. Košera ekkenala niyanana oyamala nibininana biloka numeki lattabbu edetta nisamena sawara damadena nisamena kalma kotafke. Kamera jipras (GPRS General Packet Radio Service) kotafki internet nafoda kana košera ekkena nkin abarmenalle damade kotaf kosoke.

Košera asatta:- galla igida 2000la kobinki giladiya megabayt 2ta tigiski, fanakiyala fajanosuma giladina nafoda ka farad ndeya. Smart mobile iša komette, galla igida 2003 nkin mobile/mobayl bu internet nafoda ka lagiňňa Eritreana inna fanakena nkin kobinke.

Košera asalla:- 2011 nkin kobinima woyna anala kos kinamowa nkin kone 2bu kibatama. Ergada ayosunasi cloud compiting yomette dokmente daminata kinama tabilabbu serverela kidorona. Internet nafoda kana woyna kalla kitoke. Giladiya sekendala megabayt 100 gos kinamowa nkin giga bayt 1 ta tigisunasi šoske.

Košera akussuma:- kotengena seruba košera akussma, kosana kokkoybama programena sulubena nafon nikanasi kasibosuna. Tama fanakenalle robot ayniya bile okole kokoyannimasi okkidanasi inna takenolojena nafousna. Kitta gamma tirimbirelana ojiya keka. Inna abbariya waga geridasi nafosuna (low latency) nafon kokki tirimbire fodana ke foda kokotulki daminata kinama tabilabbu kogošama wagowa kokina. Košera akussuma kotengena serubala mašinere milione 11 giddatabbu ayniya bile okkidanasi kiminki košita lagena tikiledena teknolojiyena nafon kokame kosanasi olliyala sulubiye kutubbu fajanomuna kobinke.

Okotakema tikileda, Samsung, Apple, kokkaloma tikilede itiya sana omalki kekabbu kokotaf gonke. Mobayl telefona kilema HUAWEI tikileda Caynata ossoda šan kola kišo gonke da šaros gosumasi, Amerika košera akusumenalle kotafennimasi dorasuyana, Rusiyana lagellena gomatonki laga sasa inna teknolojenalle kotafenasi kossu kimalke. Cayna inna teknolojena nafos kikki, fanaka etetala ka kinamma tirimbirebbu igidiya bubiya lušoski covid 19 daris goske. Okodoka kittabbu gamuna takse kususuki aleba tamana kos kinamowa nkin farkabbu dogolasumabbu nafon kišona kobinimowa kabara tanta arte ofali gonke.

***

Drama Fadabette

Kosasala fadabonanasi natikki nalattaki, nakidake.

Inna tabilenabbu.

Dedesi kula katuki kakotule ka fadabitta kosimmema
Latta nilattama kišaya dimala laňanunni.

Tamma nakida nawtamowa latta nalattaki ay nakida nawtabessa asbaten nantina.

Juliyano Farancesko Ewjeniyo1998 Barantu košike. Subbidada ekkena Lugusa Bazen subidada ekkenala, subbidada agastanana abarmana Tika balata Hebona Dekemharena kosasa kimalke. Unu kosasiyala fadaba, adabiya asaridada. Innabbu tamma tamfede magazinena kokela kišaki unutte kokele kasidowa manata udumala inne.

Kokela:- mayda Juliyano subidada ekkena kosasa inakalle nokosasano kosasala inkedi gon ninano?

Kasa:- Juliyano Farancesko 1998 Barantula nakošike. Kosasaňa ekkena abbariya dama ekkena nkin akontallata Barantula kišaki dama ekkena nkin akussumata Lugusa Bazen subidada ekkena kosasa itala nakosasaki, subidada agastana Duta subbidada agastanana abarmana kosasa itala nakosasake. Olle gallella nakosasama kulabbu, dama akontabarata šanamala Tika balata Segeneyti šanki Hebo muna suka kišan kosso olle Annoke badala gonaki dama akontabarana akontasattana nakosasake. Dama ellidawdata šanamala, olena nekeda mayda nako šanaki,

Dama eldawdana ašebana šebanala ellana Dekemharela nakosasaki, woyna nkin dama šebanala bare kosasasi kollaňe kokaloka Sawa inake.

Kokela:- subidada ekkenala kosasala fadaba gon ninabe? Abbariya kosasala fadabonumena dama ekkena nkin be?

Kasa:- subidada ekkenala okoda bubiya fadaba gon naynamme ayšisi damada našamowa ette, ide tokomana anda tokoma gon naynaki, kosasala okoda bubiya nagošaki, našalle nakidamme, fadabonamme, abbariya nagošamma gon naynake. Emallenowa tama kokala wida wida numeki, fanakaňa bubiya gasudokala nabala fanamowano kida nakidana fanakana nayna naynamme. Anaňa asasamokowa dittiya, aynaňa nakkayatamata gasunake. Kosasowalle serkinammowa ditta asanga naynake, kalma nayna našike ditta kogošamowa kalla nafon nakamme. Tammake lawanama woyna fanakowalle nakida našikessa nana.

Kokela:- tama fadaba ndabbu nokotakke. Kosasokala dittiya asasa nišaki, akosase nisasa gonumala fadaba mmuna. Inna fadaba nišamena inkaddi nkin no? aykedibbuno nokofegedano gasuda nkin fadabata?

Kasa:- (amma)subidada ekkenalana agastanalana anin nawdama kokala kalma naynamiyabbu nakidaki fadaba nakkidammiya šas kišake. Nafon nakamme fanakowa. Woyna kulabbu anin nawdama kokala, subidada abarmata šanaki, Hebo naymala subidada agastana abbariya dama akontabara olle nakosasake. Woyna fanakowa nkin deya fadabonama. Annoke badala gonamala anin nawdama kokala. Woynabbu ime fanediye kinnake. Fanediye amanabbu abasi kosasaňala kišano kulin kona woiniodaňala tabila anda mayda nabininasi, fadabonanasi anda kadadima sabbatasi, aftatonana henake. Ime kosodiya bubiya fanakabbu deya okosodana. Orgata nikidana fanaka, ňada niňana fanaka, suda niňinuna fanaka, hoda honuna fanaka, košoda fanaka abbariya data bubiya fanakydda kinake. Kokalasi orgata kida fanakala kosima ka uwaki orgatiya berkesuna dada. Ikida muna. Nikidamma kišaya akura ninake. Inna abasi woyniodaňala fegeda anda nakonasi anda nafos kasomowa deya. Inna satenalle hedeyittabbu kišayana, nuwaki orgateya berkenuna dada kišamasi, hedaňittabbu kišayana nawaki orgataňa berken nakidamasi kida nakidana kososona nayteki, kida hamowa natakki anin nakki ganaki fadabonaki inna hirenassi naddike. Fadabonamala faduba nakana nabinke. Woyna nkin kulata kida kososona nayteki, hamiya natakki maydabbu anin nakki ganaki tama nakosima hirenatta naddike.

Kokela:- kosaseyala faduba arte nikake. Minde aykalle nikano ašibbu nikano?

Kasa:- faduba nawdama kokala dama akontabara nkin abbariya Hebola kida nabinima fanakowa nkin ašik dama šebanala ellata nakke.

Kokela:- kalma ninaki nokosasa gonumala ašeye arba inkedino?

Kasa:- subbidada ekkenala ašelle kokaloka gada kosasa dokowa ditta serkinki nakidana sina kotula okoda bubiyana kos kinamme. Ita nomala inkeno nokosasamowa nki asasama, orgataberken kontina kososonowa woynamme. Innabbu nakidanasi dorammela naymala bakatena nayteke. Aše mabbu ikida muna nditta kula kotuki okotulema kosimma sabbatasi deya fadabonammowa nana tama lawanamala. Innabbu nawdana henaman kosiya, dedesi kula katuki kakotule ka fadabitta kosimmema nana henake aše bubiyesi. Ayšisi deda kotula hesuna, dimala kodama kokala, elasi biya kagesi kasadimmabbu oja inammowa kokala, dedana damadiyala kakotuleya ojiya anda fašamma ollala kakotule fanaka šasumala idesi tamana kokelanama.

Kokela:- Hebo Annoke

badala nimmeskessa Juliano tama kosimenabe Juliano ella kantina?

Kasa:- Haka awrasi, Hebo naymma kišaya, abbariya Hebo biloka dittiya Annoke badala gonaki tabiliya, usuliyowa nabinimme skesa tama kosima Juliano išana nda lawananni. Ayšisi kidittabbu fadaboda kosimme. Ide kida kososonowa kosimme. Kida kososona ninanasi kedadina tabilana kosimme, kokalabbu nikna ka arte okosimma sabbatasi.

Kokela:- Annoke badala nimala ekkeneye iteya nkin nišake, ka tamette nokotak gonke, nokososonima igideya nkin battanke, inna tagis keyammbe woka niki fadabonuma? Nudama kokala iteyala gon ninama usulowana, Annoke badala gonumala kosimowa aňňada kišamowabbu?

Kasa:- amana awrasi ekkenowalle anda tagis kayake. Ayšisi nakososonimma woinioda, ka tamette, tabiliya bubiya satabbu fanakabbu kišamasi amanabbu anda taggima. Abasi ganuna tama. Ime aši kokososonima ganuniya kišamowabbu okida kasoki inna ganunenabbu gamunaňa nke. Ide aboka numeki, suka aňňadiye nkin maloma ňela aňňadaňidda mafalima ňele salle kussume gunumame masaki, ide faneda tamabbu amanabbu anda taggima. Kosodeya bubiya ena henumowabbu numeki kolattamowabbu ganuna dada. Ditta fanake kulabbu makososoni mašaki sanaňa kokala mabin makke. Ide komaldala anda nafos kasomowa ojiya keka kontike. Innabbu kokošabbu Annam išo.

Kokela:- Annoke badala gonumasi ime kokala Annoka nišana hedana kosasana bariye anella tillanunasi tagama kesoma ay kosso?

Kasa:- Aba anin nawdamende Annoke badala gon nakosasamala ime kokala našana heda nayna nawtake. Ditta kosasaňa šebanala bare anin nakki ganaki inna hirenassi nona nda nawdamme,lawan naynamme. Ditta kosasa hama nantiki fadaba našamowa natakema kulabbu kosasa šebanala ellokasi lakanana dada numeno anin nakki ganana dada nnanki lawanake. Innabbu Sawa inaki nakosasaya matrik šananowa korma naynamma sabbatasi Sawa inana dada nnanki namintike. Sawa inaki nawdama kokala matrik nekede 2.4 nakoki digri nakosasanasi šonake.

Kokela:- Sawa woiniodaki inkedino?

Kasa:- Sawa woinyiodak ekkenala anda tagis keyana. Ayšisi ena wagella nkin niki olle kosima usulowatte nokotakenasi amanabbu taggima nditta ka kiša woiniodiya, igidiyatte kososoninasi tagamosunnino makososonike. Sawalana tabila bubiya ganunabbu, ganuna ame woyna usulowa matakemme. Olle ime odamowa ditta ena henumowabbu nume ganuna. Fanake kulabbu woiniodowa nakososonike, abasi itaňala, Annokel badala, ide tama Sawa woinioda nakososonike. Kosasa hamowana mayda anin nakki ganake, wga

aňňadiye nkin koloma akosasettena makotakke. Darma, furda kososona, data arte ninitena waga aňňadiye nkin makobucema akosasawaye kotakowana kosasa itella kalla nantina aba. Adaba aňňadiye ninnana, furda kososona, kodada, orgata kidala kodada data arte makosasake.

Kokela:- orgata kida usulaki inkedino? Annoke badala gommala ime obin kesoma fanakabbu mikidake. Sawalana ekidammowabbube ayneya fadabonumasi nikidabe? Kodeyette kodadaki inkedino?

Kasa:- Sawalana kokaloka. Orgta kida sata koske. Orgata kida sata iddimala eluki ekida muna. Woynalle mena kotikana kosimme darma kosmme, gunununni. Orgata kida satala akosasa iša irosubu ontiya akura koyana. Annoke badala orgata kida satala nikidamma kišaya akura ana ekkena sama kesona, esotina eyšišana akura inayana ekkena išišabbu kobinina. Sawala lakin orgata kida satala nišabbu entiya, akura nditta awra kosimme. Nikidano nikidammeno orgata kida satala orgata berkenuna dada mmuna. Inabbu irodoka numeki orgata berkesummasi akura koki koyana.

Aba aňňabbu orgata kida heda nayna naynama sabbatasi kida fanaka kasomowassi nakummeki maydabbu nafon nakanasi jarabenaki andabbu nakidaki, nafon nakke. Abasi anda kadadike. Sawala kosasa fanakala kosasokata nišallenasi kedadina, esasana. Akura keyamowana kosasala fadabonki nikidanasi deya.

Kokela:- orgata kida tabila aňňadiye okoske. Ena nafon nikama kida usula inkedino?

Kasa:- kida nakidana tabila klassala mayestera uda kasasa gosumala, nota nabinina. Ita naymala kitabowa nakoki mayestera asasa kutamowna, kitabala kosimowana sawn nantiki nakidana. Concept biloka nabininowana nabinina ide, kosimowabbu nabininowana okodiyabbu nakida nabinina. Kida jinisowa aňňada numeki ayokomabbu mayestera asasa gosumala miya nkin nalatta nawtamowa nkinna kitabowa nkinna nakida nabinina. Innakedan deya aba namema kida usula. Tamma nakosasamowa nawibbu karesunniki tamma tamma nakidana sellasi nakosasamowa ette kotafeya fosuna kišana kišamasi. Wykelda nakidana. Akosasa nišamabbu saneya orgata kida nditta ella ay ninano? Woynabbu serkinki nikidaya data bubiya ayokoma.

Kokela:- matriksi nikidana dadambe takasi nikidana dadambe?

Kasa:- kida ekkena takeyasi nikidana dada. takeyasi nikidamowa kowawibbu taka ninamala matrikla tagamonunni. Aba kososonaňala woyna kedabbu nakidaki matriksi nakossuki matrikla nekeda 2.4 digiri nakoke. Šanana nda koluda nayna nawtama sabbatasi anda nakkaylomme nekedowa nakoludamowa kalla dittiya koludaňa nkin angusuyana, digiri nako šanake.

Kokela:- amanida nina nutamasi….

Kasa:- ye aba nakoluda nawtama sabbatasi matrik maminimalana, woyna kulabbu ašik ojiya matakenata aba anda tagamonamme kobinabbu lunake. Kelle šanabe nakoyabe nki lawammala aba anda lawaname. Kodaňe ame makonni nki fanakowa šawdabbu kokoludamala aba amanidabbu deya nakoludama. Inna kida nkin kišama sabbatasi kulin kolona akosasesi ekidaki amanidabbu kekosoda nana henake. Uleyala kobina ninanasi anda mayda kišama sabbatasi nikidaya uleyala amanatonuna, kayla anda ninanni. Nikidamma nutaki, nokkayloma nkin fanaka ninama sabbatasi anin nokkossuna dada. Orgata nakidanasi dorommo dama akontabara nkin šebanasi bareta anda nakidama sabbatasi matrik šananowa keka natakke.

Kokela:- Enasi iteya, Annoke badala, Sawa, tama ide asalla Kolejja ta šanke. Kolejja woiniodaki inkedino?

Kasa:- Sawa nkin nasaki kolejja naymala ekkenala anda nakkayloke ayšisi kolejjala akosasa anda fadabe, matrik la aba nkin anda baddala kokoma, abure kiše kosaki oskola italana adagalabbuna tafa kotaf kokosasama gudurta anda koyname akkasale okosima sabbatasi innayette inken nakkasale naki anda lawa nake.

Bubiya nkin galla ekkena semistera ekkenala ezame tagisuna woynalle deya jaraben nokkontina. Seminstera ekkenala šebsalle nkinna šeb kontalle nkinna, bubiyabbu muja nkin jarabenki fadabommowaye šambu olle dekedenuya egura kesamena. Innalle nawaki kogošama nekedowa nakoki šanana nda lawanamme. Ayšisi anin nawdamende aba nkin fadabe, akkasale okosima sabbatasi naki lawanake.

Kosasa kobinno makosasamala, nekedaňa kokaylaňa kalla dittiya, anda faša nakoke. Galla ekkenowa šan nasama kulabbu fadabodaňana woyna kalla tafoka kitafki anata gaske. Woynabbu Kayla nkin nasaki andabbu nakidana dadowa nabinki, nakidaki inna hirenassi noke.

Kokela:- kolejjala galla ekkena mikosasama kulabbu department atawala geography netawake. Inkedin netawano? Na nintino?

Kasa:- geography natawama sababowa dama akontabarala taka šibaba kosasala solar system suma kosasa magadan koske. Asasaňa Haddiš muna kidiya unu asasake. Solar system kosasa magadowalle kitabowa nkin kikoki anda faša sas kasasano anda kila kasoke anda nabinke. Mayesterowa amanabbu anda fadabanno faša kasasake. Mayda mabininasi kasasake. Woynalle mayda nabinke. Dama akontabarala mindaňa ekkenasi asasa fadaba komaldata abatte gosuma oskola kasasamanno asasa Hadiš si ay kišayana laňananni, kosima wagala aniya gera gosu! geography natawama sababa unu kišama sabbatasi. Inna kosasena maydabbu nabinimala, unu asasamowa taka šibabala. Inna kosasena maydabbu anin nakki ganana henake. Solar system la kuyaňňa, šunde, tereňňa kifalina, lagaňňanala ela jinise nkin kibinki lagala kokosima nenede bubiyeňňabbu kifalina anibode kinnake. Asasa Hadiš innaye maydabbu kasasano nabinima sabbatasi, inna kosasena maydabbu san nabininasi tuleda mayda kiša kasoke. Woyna nkin šanaki dama ellidawda naymala, akontabarala nakosasamowa sasiyabbu kifalima aniboda nayteki, aninaki nabinki name nawtama sabbatasi woynabbu anin nakki ganaki geography natawake.

Kokela:- netawa nuwamala ena nokoludamowa kalla iša kesobe?

Kasa:- ye ekkenala abbariya galla ekkenowa sasiyabbu common course nikki namalki galla abarma nabininala anin nudama kokala kosaseya farda netawana dada kišamasi bubiyesi nakkelake. Geography inka ulino aba anda namekeno geography natawana henake naki ka artesi nakkelake. Ditta bubiye kasiya elloka nuwame geography calculation kinake. Statistics kinakeno šonunnima nuwame, anda tagima keleda/maths nkinna anda taggimanno batti šonunni, ide sana inamme mayesteroka nišana nditta sanella

inammema netawameki ella ketawa nki anda kodake.

Woynabbu ime odamowana aba henamowana mimi milemme. Ime geography si fašitta kokala kodake, ide aba kasakaňa geography anda faša nda kasasake. Ditta ka arte odake dabbu lawetiya nabin nakamme. Ayšisi aba nakosasana henamowa geography kišama sabbatasi ay kodayana nawaki waňabbu nanti naki natwake. Kosasa kobinno semistera ekkena makosasamala amanabbu ime odamowa kokala numeki anda aňňada kišano nayteke. Anda faša ayokomabbu nibinina, ayokomabbu nokosasanana kišano fanakyddala loka kila kasono nakosasake. Galla ekkena common course la 2.4 nakoke. Departmente natawaki geography nakosasama nkin abbariya galla abarmala 3.6 nakoki, galla asattala 3.8 nakoki, komalda galla asallala 4 bbu namalke.

Kokela:- kosasowa aykedibbi ayos kesono anin ganno?

Kasa:- kosasaňala baddokata nataf ganamowa ekkena kosasa jinisowa namemasi geography kosima datowa nakatekanasi heda udumala naynamowano mayda nakotul nakidake. Ide abarma kida ondobowana anda nafos kasoke. Heda ninanaya inna akesumena ayšino nuki nitakenasi tamenuki nokotulenanno woynabbu nakidaki anta nataf nakki ganake. Semistera nkin semisterata, galla nkin gallata hedaňowana tafoka kotaf gasso, makosasa gomamowaye maydabbu natakenasi kida arta nakidake. Semistera ekkenala mayda nakida nabinimala, semistera abarma yomala semistera ekkenala makosasamowana kotafenanno woynana anin natak nawtama sabbatasi mayda nafos kasoke. Olliyoka tuledada nina nutaya badiyala kolona kosase tagamitta nabininasi šonuna. Ayšisi anin kulin kona kosasowa anin nokosasa nutamowalle kotinkišama, aw woyna sasiyabbu kišamasi. Ide kidalana aba nafon nakama tabilowa, ekkena kolejjala latta labanyala olatta kesonniki, satella udumala mabbu kesasana.

Mabbu kuda kessasa gosumowalle ay kuda gosubessa nekede nibinina. Inna nekedeneye mayde numowaye netawa nilatta nikana mayestera mabbu kuda keso gosumowa nkin. Inna ayšisi nafosso nuya, asasa akosasiyesi usula tama kokoki uliya ayken kotatonibessa woynalle kosanana. Woynabbu, ime mabbu sasiyabbu kofali kesona ena akosasowa ukunabbu nitikki, nilattaki nikidaki takeya nitatonasi nokkossuna. Farkiya kitaba nkin farikiya mabbu kofali kesona.

Aba mabbu kasasamowa nkin nekede nalatta nakaki ita naynamala kitabowalle ay kosibessa nakoki, kitabala kosimma mabbu kasasamowana, kitabala kosimowana nako natafki, aba natakema ňelowa abbariya Ingliza ayokomabbu orgata tamala nalattaki woyna nakas nakidana.

Tama innalle latta nafon nakki gonake. Natikki nalattaki, nakidake. Minde aykalle nade gonabessa abbareda. Innabbu lattowa anda nafos kasoke. Latta nilattama kišaya dimala laňanunni. Eteta kišabbu, ayokomabbu nokkayana. Woynabbu latta nafon nakama sabbatasi artidiya ide ašino ella, nakidamowa nakaski orgatala nalattan. Tamma ay nakida nawtano woyna nalattaki nantiki faša nakidabe angusubessa asbaten nantina. Inna wykelda kida nakidana sanaňa kokala nakamowa kokala, ay nakidano ay dogolasso, ay natafena dadino? kotadana kida magada kokala nafon nakana. Anibodiya ašino, kasiya kalaki aye kinnano, magade aykalle kinnano, magadowaye ayšiňňabbu kofalino,ašisi kililikimi nakidano naki nalattana. Sella fanakana okodoka tammaki ašiňňabbu nakidano ay nabini naki asangaňa nkin nalattana. Inna kida tabilella kišaki abasi mayda nabininasi fadabonanasi nafos kasoma nnana. Inna

mayda nabinki asangaňa nkin kišannimasi anda kadadike. Ezamela nay gonamala oloma kokele nakasinasi ayokoma kišabbu nasananasi šonana. Ayšisi nakosasamowa amelokowa minde satte minde salle asangaňokabbu nade nakida nawtamowano nabininasi tagamonanni. Inna tabilenabbu ganamowano ezamela ayokomabbu nasanaki nekeda mayda nakonala anda kadadike.

Kokela:- kosasa nkin kasaki Volly vol anda honuna inkalle nokososonino? Kosaseyette tagisummebe?

Kasa:- aba ekkena minda balla nditta vollyball name naynamme. Midna balla honana namena nditta. Ditta dama ellidawda nakosasamala Annoke badala gonamowalle ime esasamowa niminina dada kišamowa anin nawdama kokala. Minda balla hoda muya hodoka, volly vol honuna dada mmuyana hodoka nditta natakemme da kosimme. Kasiba nditta atawa kosimme. Nitakemma kišayana woka nuwana. Ide fodiya minda balla numeki, volleyball homananno olle natakemmiyokowale nawaki honaki nakosasa natakke. Amanabbu datesi natakemmeda isanammowa olle nakosasake. Annoke badala gonamala amanabbu data arta nakosasake anda nafon kasoke woiniodaňala. Innabbu volleyball uwaki hodammo nawaki honaki dama ellidawda, šebalana šebana ellalana honaki nakososoni našake. Ide natakema kulabbu anda namenasi šonake.

Innabbu Sawala awe volleyball jarabemummo homano antiki anatawano ollena honake. Matrik šanaki Adikaye kolejja nawamalana galle salle udumala volleyball honake.

Kokela:- edama artka nikkele?

Kasa:- Sawala nakosimala makkasalemala madaliye salle nakke volley ball homaki mabata mafalemaňňa. Adikaye kolejja nawamalana madaliye kussume nakoke. kontasatte volleyball ňňa ella minda ballaňňa nakke. Klassala kosasala nekeda baddala nakomaňňa kasoma madaliyellana naynake. Bubiyabbu madaliye šebe nannake.

Kokela:- volleyball anin nikki ganunaňabe, Asasa nišaňňambe ayšino annodeya ayšisi volleyball lana kosasa kokala nimemasi?

Kasa:- aba anin nawdama kokala uwaki hodada doradabbu nawaki nakososonima nditta klebala nawaki nakosasamme, klebala nawaki hon naynamme, kosasabbu naytema nume. Adagokala honaki nakososonimokowa ditta. Ditta aba hedaňabbu volleyball kosasa nakosasamowa kokala nawaki oskolabbu maydabbu nabinki buluka andela nawaki galle kussume kontalle ke kalla honama kulabbu, akosase nakoki buluka nadorki nasasanasi anda lawanake. Tillas kasona nda kobina udumala naynake. Woynabbu anin ganana annoda naynake.

Kokela:- oskolata kadeya, kosasala fadabomummesi nanuki ninišiša?

Kasa:- ekkena kella heda kinamma kišaya gudurtabbu kosasa nuya oja ikonni, ikida nuyana ikidanni, imini nuyana imininni. Woynabbu ekkena akosase woyna okosasamowalle fadabomunasi ay kominina dadino dimale kišaya, ekkena lagala kosima halata, lagala kokosima agarowaye kontina kogošake. Agara farke fajanonki baddata agummo agara farke kula kodemowa kanti godike. Innaye kintiyana uliyasi kosasa andella ndeya. Ay iminno innaye kulata odeno? Ay iminno woynaye anata fajanon kotomma kulimmo, innaye fajanonki baddata agun kosano? Kokalasi Samaromma dawlate kotada Amerika ette Afrika sukette kakamale kišaya suda kona lage anda fajanon koli ganke. Afrika ki attile anda kulala kakoske. Ay iminno diki kakkelana dada. Ay sabbatasino diya, fajanomma lage anda kokosasake. Fanakiya kosasala šan kolamowano kosasiya oja

inne lagala kiša kono keka kanti godike. Nokosasamma kišaya kula nidenokowa. Iňallabbu uleyalana okodoka kosasamatte kosasammatte elle nume. Inna kormala šarala kekina nume. Woynabbu ekkena uliňna batti igidiňňa kanti. Innaye inken kulimmo? Woynaye inken fajanommo ayšino sababowa? Nki okkelamala kasowa keka kosasa. Ay iminno kulimmo? Aykedibbu fajanommo nki nokkelaya kasa nitena. Kasowa kosasa. No abana ime kokala nasanasi ay naminina dadino? Nakosasana dada nki lawamuya kolana datellana kosimme. Kosasowa ekkenala mema mes keyana. Taggima nikidanasi anda tagis keyana. Ňeleyabbu nume nokosasana. Kosasa ekkanala taggima nditta batti ojiya hama kišamasi ena tama hadirowa kosimowa numeki nintinowa nokosasa nimalama kulabbu kona nafowa nintina heske. Woynabbu nikidana dada, nokosasana dada, serkinuna dada, turbe nikada nišana dada. Fajanommowaye nintiki asariyala nuwaki, baddata agununasi nisanana dada. Woynabbu fadaba nišanasi ekkena heda ninana dada nnana hekake.

Kokela:- dede kosasala fadabomunasi aše arbaki inkedi kišami maydino?

Kasa:- aše arba ndeya ekkenowa. Aše dedesi, okidaki fadabomunasi šomma kalla doromuna dada. Ekida nki, ašowa kosasa kinamma kišayana, agale fadabamma unutte gada, fadabowassi awa kisasa. Emoki itala gonki ekosasa nki, nikida gonumala enatte kikibbu ekida, ekka sina akosasa fadabowa orgata kikida gosumala unutte goda kikida, unu nkin kosasa, asasada nki ka maydette kitengeniki, fanakiya kosasokala šan kolanasi dora muna dada. Innaken kominiya dedena fadabomuna. Ditta ekkena heda ninana dada. Heda ninamma kišaya ašašeye ay doromuyana ay kesasayana kosasala fadabonunasi šonunni. Woynabbu heda ninana dada, ašeyena edadina dada. Hedeyana aše doradana bubiyabbu kotafeya, komaldala kosaseya maydabbu nimalki oja mayda nikoki ojeyabbu gogonunasi kedadina.

Kokela:- tama kosaseyala kišano nisanana annoda ninaya,

Kasa:- kolejjala nekeda baddala nako namalke. Woyna kulabbu gallella service našaki Sawala gallella nasasake. Inna kulabbu ime akidanata lun gonakeno akidamala nayki masters nakosasaki, woyna nkinna baddata dotorata anin nakki ganana heda naynake. Annam adadi.

Kokela:- komadala šan nolana aw aftato nuna ke ninnaya bakata naso.

Kasa:- ekkena ekkena Anna andiňňasi afatonana henake. Inna satenatta kondorabbuna šukabbuna sullumabbu kaka lusumasi. Badiyasi bubiya nkin afaňasi anda aftato nana henake. Ay sabbatasi damadaňa nkin ašik natoki ka našanata, kosasa hirenatta naddima afaňa dorada ndeya. Sukella nayki nakosasaki, kosasala fadabonaki, Sawa inaki, Sawa nkin nade noki kolejjala nawaki inna nekedena nakonasi komaldata kadadima afaňa ndeya. Afaňa amanabbu darka anda borka, kosasa kinamma kišayana ašibaba, urfina, urfa sannaytina ka tagamosuna hesumma, kultana lawa kinamma, abanya kesasana, kobina amanida kesasana, anda fadabanno afaňaňnabbu nafali nawlanni. Woynabbu afaňasi anda aftatonaki Annam jannatiya kussu kišo nana henake. Badiyasi anaňa, anaňa Šuwa, anaňa misameda Santina Debesay, Macca, Asina, Andrea sina anda aftatonaki, badiyasi igidaňala kokosima ena anda fadaba, abanyoda amena afuneyala makoske nki totogemme bubiyesi anda aftato nana henake. Okodka Annoke itala gonamala inna hirena nabininasi kadadima usuliyasina, okodoka tamata amanida kaso gomme bubiyesi anda aftatonana henake.

Annam edadi laweteya tillas keso.

Išoba!!!!!

Pawlo Abdu

Aškare'lla masala

Fanake'lla la aškare'lla masa nkin kideki, ašiyesi telefona kiya kišoke. Unu masan kin kidemowa kisasama ašiye anda gogoňke. Ašiyesi ikidaki, " Abasi date'lla memin kasona henake ske. Ašiyena ikka šukabbu kidemowabbu gogonki, ay dati taggimi kokelanaňino nki yenki fayyan mišoke. Ikka aškarowa abatte kodaňa tte ita mamonaňa."ske. Ašiyamme, kelowa mibin mikanasi tagame'llana kosimmowa misasake. Unu ikaski akeske "Abatte mamo masuma kodaňowa, košita laga ankatasi daridasi mabacima masowalle, konena mindena koteke. Ide alle ke'llana kinammeno kimette gosuna henake dako" ske.

Iwa damanowabbu anda komalleki: "Dahana tagama kosimme. Waga hen kasobu ke'lle tte woyniyosunama"ske.

Askarowa: "Abba samanda aba inna dedena kime tte woiniyosuna henakema yeda kaso"ske.

Iwa ikidaki: "Akka našima, ena deda damadanno, ka ula dogolada tagada aykalli taggimi kišanibessa konti keyamme. Ditta ka ula dogoladette woyniyoda anda tagaman deya. Woynabu ena iwiki awa ayken kimiňki woyniyosunibessa ayniya itakkema"ske.

Ikka inna awrena kitikamala anda košišiniki telefona ici kiyake.

Uye bare kulabbu aškarowa ašašesi police telefona koyaki, "Ekka ita baddaň kin koyaki ibalke" suma edetta kosasake. Kabara bayena mitikama ašamme, ikkowa kos kinama sukowa mimiki, ikka salmata mintimala anda fakkaronki, anda šawnke. Ikka almata konana mindana minca. Ikka kela nakonaňan sumowa uliyasi kudamowa asbatenki urfa anda mikotareke.

Falena nkin kakosasanowa:-

Tama fanakenalle ka arte deda gata fašena, ula dogolada koynammenasi anda kamena. Ditta dede manye, haydine, tutune sina, nenedabu gata issegette sina ankatowa okoda bubiya nume. Iša ditta ka bubiya ula dogola kišano, ula luša kišano, angongoliyana targadiyana kontina dada nditta, mayiyowa kontina dada nume. Aykalli maye ka luše dimowaye nkin anda fadabe kosamala, ide ula dogladitte kosamiyabbu angongoliya maya kišano datella kosanamma fenane okosimmeda nume.

Lagala aňgongola šibaba dogolada nditta ula manya ka ellen kin dogolada nda šon kokdanni. Aišisi lagala maya aňnadiye koynameda ummale, minde mince, manye, kona mince, lagala kokosima ka ula dogoladittowaye nkin baddala ka kišasi nafosuma sana anda taggima kosaname okoske deya.

Helen Keler košima nkin tere 19 abbariya gallana tere kontabarena kinamala kotakemma sara kisarki tokoma anda kutuke inna tokomena sababababbu wa kimaleki, ukunana kitemake. Ekkenowalle šawsuyana unu kosasiya anis kiggaski tammake laga sasala kokida anda koynama kasi anda nafomma kitabe kilattake.

Ka tabila artebu ula dogolada kišana. Ditta ula maya numeki, angongola maya ndeya dogolada ndinowa.

Ditta ummala ukun temana kišaki, kosasiyabbu innakes kokkaloma mayela, aňňada kišama akkasala kinamma nda kokidake ummale okidana suluba brail kosaaki latta aňňadiye sebbuske.

Helen Keler woiniyodaňňabbu kitaba arte kilattake. Kokalasi The Story of My Life 1903, Optimism 1903, The World I Live In 1908, My Religion 1927, Helen Keler's Journal, 1938, The Open Door 1957. Perkins institution Cambridge kosasa italana, Radcliff kolejana Helen kosasama kosasa ite nkin. Helen woiniodala arba anda kinama Anne Sullivan deya. Alatta, activist, kišaki, agara konumma woiniodiyala arba anda sebbuske.

Helen masala awre nki:-

• Gogodeyana haydeyana ayniya enokala kotinkišama sabbatasi nikasinowa enoka.

• Aba elloka data bubiya nasananasi šonanni, ditta datella nasana gonake. Bubiya nasananasi šonamma sabbatasi damadoka nasananowa nawimmwa deya.

• Kosima ka gogoda, goddabbu kitena maja inamme.

• Lagala data anda fašowa konabbu nisanema, wabbu nintimowa nkin urfa nkin kerima.

• Leledala iňalleya ganuma nkin kodeyatte šomala ganumowa mayda.

• Udella weikeda kišaya, udella sa. Ditta ke uda sowatta lidiki weikedowa kantinni.

• Kosasa oja andowa abanya.

• Lagala wa dawda nkin taggimowa siyaba ninammowa baya.

Lagala Batafala nyumada aišino?

Tamfedella, lagala šibabiyabbu kokotakema Sokrates si akes kokaleke. Lagala batafala nyumada aišino ske? Sokrates tamfedasi kasida, hadiriya išommiya sellasi mola suba kundala kalemala nasasanaňa ski iwi gaske. Deda mola feski Sokrates udamowa kokala suba kundowa kike. Sokrates ikidaki, biya kinama wagenatta kawasso imala dedasi awrittiyabbu biyala ašik hakeda bora kitomanata kibinno išinfano bartakasso sakas kiwike. Deda biya kan kin iša koki Sokrates si ay eminno okada aminnoski košišinike. Sokrates ikidaki, biya kala našinfamala, ekkena urfeya bubiyabbu henuma datowa aišino ski kokelake? Dedowa ekkena henamowa sawita hakan nakanasi kikas kišoke. Sokrates akeske, batafalasi sawita urfeya bubiyabbu henumowa kokala henuya nitena ski kikas kišoke.

Batafala aišino? Batafala ka kiša urfiya bubiyabbu niyatosuma siyaba aw hesuma datowa kiteman deya. Batafala kokala ka kiša hesuma data kosimme. Ide ka kiša batafala kitena hesuya dawsunnimowa deya Sokrates

masalena nkin kakosasama. Ayšisi ka awadenna uyenna badda šuttas keji kisana kosasa gosumena woiniyodiyala batafala kitenasi deya. Woiniyodala batafala jinise arte deya. Batafala niyatiňňa kalla aňňada. Woinabbu batafala ka ellesi, duma luša, batafaliya siyaba kisamala ide ellese bura, ašibaba aw ataka, anana anana fadaba, okodoka ime hemmellena kotawana. Iša ditta inna batafala jinise artenayeta ninišanasi niyata serkida sanana hesunan. Ka kiša bubiya batafalasi niyatos ki urfiya bubiyabbu hesuna, iša ditta ka aňgudoke deya bata falenasi koytena aw oli košana. Sababowa aišino dimale kišaya, batafala koytenasi kolajime dimala inna adabenaye kinnake. (Napoleon Hill, muna Amerikaňa latta alattella, akeske, "K'elle batafala kitenasi ekkena siyaba kekana, hesuma datowa takana, niyata udumalana kinaya ikišana" ske.

Batafala tabile

1. Batafala hemma ke, woiniyodiyala siyaba keke koynake. Ime oli košana hemma siyabowa aybešša kekiya kotakke. Urfiya bubiyabbu hemma datowa otakke. Woiniyodeyala siyaba taša ninamma, henuma datowa netawa nitakemma kišaya batafala nitenasi anda taggima. Woinabbu ayšino siyabeya? Aišino urfeya bubiyabbu henuma data? Ay nimininasi kila kesono lagenalle? Inna kokelenaye kikasi. Innaye nikasiya; siyabeya nitakemasi kosima data tillanunasi šonunama.

2. Batafala koytenasi kolajima ke dimala obinima sanowalle serkin kosaname deya. Ime lawamma siyabowatta koli košanasi awadenna uyena serkin kosaname deya.

3. Aniyala koytema tagamasi kaylitabbu kobin kokki nafiyata kofegeda kokame deya. Batafala hemma ke, ime hemma bata falowatta koli kosanasi turbemma kadidada tagamesi, urfa butabbu kibinki anata lin gamme deya. Ide fogadasi asasella kokala kokki dima fogadiyen kin kokosasame deya.

4. Batafaline fanakiya maydabbu nafon kokame deya. Fanaka ka kišasi usa lakas kuludannima kišamowa kotakemasi neneda nkin koma satte 24 naye siyabiya tilladasi tabiliyabbu nafiyala kotuno utame. Batafalasi niyatomma ke saniyasi fanakebbu maganki osaname deya. Ka siyabitte kokala fanakiya ay kosana gommebeša otakemmiya šan kolanni. Fanakabbu, woiniyoda nafa arta kinamowa batafala koyteme asasama saman deya. Woinabbu henuma siyabowatta ni nišanasi fanakeya maydabbu nofoda kika. Akosasa nišaya kosasasi kililikima fanaka udumala kišo kikida, hodasi, kodeyette darmasi dimala fanakiyidda magadaki nofoda kika. ayšisi komaldala fanakabu gada aw woiniyoda nafina kišamowa ayneya wasonunama.

5. Ekkena kolona datesi ekkena kidoro, ide kulin kolonesi kulida kidoro. Batafalata kolajiama ke dimala anin kokosanana date aw siyabiyesi nafiyiddan tagidiyana kallid a dimala aninin kisaname deya. Kokalasi, akosasa, dimale unusi ana kolona datowaye, ekkena oskola ita gada luditta, orgata kida, ita sana tabiliyabbu sana sasiyabbu kosasiyala kišallenowa. Innaye bubiye akosasellasi batafala kitenasi ekkena kolanowaye deya. Ditta akosasa hodalana, Televisina lidalana fanaka arta kibaleya, oskollala batafala itenni. Kogoša anda koyanamowaye kulin ninolaki fanakeya kogošammala nibalki kogoša koynamowayesi tillanumma niwiya batafala nitenasi anda taggima ndkowa dittiya šon nitenni. Batafala koyteme dimala anin kolona datesi anin kosaname deya.

6. Batafalasi hemma ke dimala, adababbu woyniyomme deya. Dimala woyniyodiya sultata kokame deya. Dimala ime ka kekela ankata koynamena adaba bayasi tabiliyan kin olayn kolame deya. Aišisi adaba šakafa dimala ime hemma siyabowan kin kulis kinolanowa kotakema sabbatasi dimala ulufa dateda kokalasi, ayfa na/sakirana, tumbaka, hawana mina innaye bubiyen kin battamme deya.

7. Batafaline Kitaba kida komeme. Batafala hemma ke dimala siyabiyatte gasuma kitabe kikidana, batafala koytema ke obinima tabilowa sama kokidame deya. Aniya šammowaye batafala koytenasi fen kokosodamala ay tagama ibinno, ay turbe olono aykedibbu kokadano, okoyamala inkedibbu kokas fen ki tabiliya anin koggambessa batafaliya nyumadowa kotakenasi dima asariya likimuna. Kokalasi Bill Gates Amerikala abura, kotakemowa sambatala kitabella kikidana. Okodoka, batafala koyteme bubiye adaban deya aw kotokonan deya kitaba kida. Kitaba kida ka kišasi urfiya lawetiya sasa kola kišona. Kidabbu data arta nitakena. Kitaba nkin, šolda jabinummabbu laga sasala komin gosumowa nitakena. Kida woyniyoda manata kesasana, gogodabbu woyniyonunasi kedadina. Tabila abbers kesona. Kida inna nafenaye bubiya kinamowano batafala koytena hemmena, batafala koytemena kida niyata aw kotokona koyname deya. Woinabbu enana batafala nitena henuya kitaba nikidanasi jarabeda. Ikida kososoni. Kotokona ninamma kišaya šodokabbu jarebeda, uyala dagigate 15 kitaba nikidasi jarabeda; kida kososonaninanasi kedadina lattena okoskema woynaye nkin kosasa. Šodidabbu jarabeda kolašša nokososonimowa kokala kida tabila maydana kososona nkin konama.

8. Batafalasi kolajima kee dimala amanida udumala koiname deya. Ime dimala okoyayana amanidabbu kode fenki tabiliya anata lin kokosodame deya. Kokalasi Thomas Edison, Lucca lededa kilemena, minde alufella jarebeski koyaki deya ileno tamma laga sasa šomasi lededa kifegeda leles kaso gosuma. Okodoka Abraham Linkon Amerika presidenta gos kinamowana, Amerika presidenta kišanasi minde kosantte jarabeski koyaki komaldala presidenta kišake. Ide okodoka Nelson Mandella Tika gata Afrikka presindenta gos kinamowa, lagiya ,mima usula nkin koybiša kitenasi aykalli haysso. Woinabbu inna batafalasi kolajime tagama artana hayda artana kulabbu deya siyabiya tillamma. Inna kenayesi gudurata kišono ašik batafala koytenata kokofalimowa amanidan deya. Woinabbu enana batafala nitenasi fenumala tabileyala tagama arta ninitena, turbemuna, minde arte nokoyana ditta amanida udumala ninaya nokoyamowa kin nite fenuna, ide koya kosasa kiša kesona. Thomas Edison ‘‘koya kosasa’’ nsumowa kokala. Enana nokoyaya aw foganuya fogadeya kin kosasa. Batafala aminidabbuna niyata udimallabuna koytemamm.

Batafala koyteme uliyalana, siyabiyala kobina koiname. Ime dimala ke inna batafalena tta ninišanni, nisana niddinni, ena kamala oskolla fadabamme nki inaskamamesi fayyan kišonniki, urfiyaya udamowana, uliyalana kokobinime deya.

Mindella asasasella akosasiyasi, ena sanda! Fadaba nume ski oskola kin kolafasuma deda tamma laga sasala akosada/ sayntista ekkena kišake. Unu nano dimale kišaya Albert Anistyn deya. Ellela ka arte hemmowatta koli košana nkin ke awrabbuna, uliyala kobinittabuna hemma siyabowa kin kulimme angude nume. Iša ditta ena uleyalana siyabeyalana kobini, kesi niwibbu nimin niddinnida odame, odayana nimininowa uleyasi utubbu kobini, guduturteya kišobbu onti, ka awrasi kaylitabbu tabileya kin olayda kola. Woynabbu batafala henuya batafala koneyalama serkidaki iddirodaki komaldala batafala kite ke awrala nokobinibbu batafaleya eful kekame.

Woynabbu batafala henuya baddala nikidama tabilenayena kososonena nafoda kika. Komaldala oja koynakema. Napoleon Hill, Amerika aňňa alatta akeske, “aba woiniyodaňa antata!” abbariya woyniyodaňa konaňala dimowa kokala. Woynabbu enana woiniyodeya koneyala, batafaleya koneyala kišamowa itake. Henuya woiniyodeyala agogoda, batafalina nišana nukuya aw nokolašeya koke ninasaro gonunokowa.

Fala

Pawlo Abdu

Laga la Ka ašibaba nano?

Minde'lla la hakimana, kaššana, ka šibabinana, deda damadana sambata uya laga sudala hirodanki tiyaratala agunki gan kokosimala, Haddirasi tiyarata matorowa ambos kišake. iyarata agurraowa gudurtiya bubiyabbu matorowa kussunasi jarabeske ditta ikayloke. Tiyarata dargidabbu lis gasso Tiyarata agurowa iddade salle kinaki ikidaki: "Laga bayala kakoskema innabbu dumu"ski iddade satte fas kišoki ella unu ikki iwi dus gaske. Tama iddade satte lkammo kwe sallewaye šara kolike. Iša ditta, hakima ikidaki: "Aba lagala badine nanababo gonake, ide aba nakosimma kišayaya ka arte obaleňňa"ski iddadella kikki iwi dus gaske.

Abarma ka šibabinanowa feski: " Lagala, ame deya ka urfa nawdinena, akomodena manane gomama" ski ununa, idada kira abarmowa kiki iwiki is gaske.

Komalda kaššana, deda damadowona, iddada kire'llana lakammala, kaššowa dede damadowasi ikidaki: "Aba lagala fanaka gera woiniyonake, ide woyniyoda aybešša nanti natakke. Woynabbu ena deda damada tamfeda nišamasi, woyniyonunasi haka ninakema, inna iddada lakasumena kikki ena ida gada"ski dedowassi amanidabbu kirowa kišoke. Deda kišowa, kaššasi ikidaki: "Ena deya lagala šibabina, kesi tabila maydata kodenasi nisasaki tabila nutu gonuma woynabu kiirena ena ibini"ski, kašowa badala kobibino ellabbu dunke.

Inna falenan kin kakosasanowa, kasi ankatinana fadabana kolanowa, miniya maydana lawitiya fašana ditta, hakima, asasa, kašša, šibaba aw laga antata kišamowabu nume. Laga la ka arte takiyabbuna, šibabiyabuna kokkasoroki ka kodiyesi mina baya kimin gomme okoske. Takiyasi kokkasoroki, takiyasi masa sulube'lla kokala kokki kodiye lagiya košite alkamon kimin gomme arte deya. Iša ditta ka šibabana takana kinamowa, uliyasina ka kodiya bodesina kika marosunasina inidadinasina deya. Lagala kokelamma taka kina, aw kosima data nitakema kiša ditta, adaba luša, laweta saasa nimma nišayya ka bubiya kafende keybanowa itake. Aišisi takeyala mina luša laweta luša, urfa nyanyuma ninamma kišayya ken kin ankatana kokida luša nitena ndasi antanan kin gola koludan deya.

Socrates muna Greek košita philasfe'lla akeske:- "Educating the mind without educating the heart is not education at all!" Inna awrenasi Kunama ta kafegedaya manatiya, šibaba kosasa taka ninamma kosasa, kosasa nume ske. Nokosasama kosasowa nafala nutubbu utamma kišayya, nokosasamma mayda ndeya. Ayšisi tama fanakenalle, kosasa taka koynama ka arte, imen kin nokofaramma kalmiyan kin baddala ayfa konoki kwette momubbu nintina. Ide deda damade,

kalma aňguda koynamesina ayla maya dittabu gawimuna. Ka kiša kosasaki mina luša kinamma kišayya aišino kosasiya nafa a aw oja?

Woynabbu kosasa kiinama ka kišano, kosiima ka, šibabiyana kosasiya takala adaba luša kutu wadaki, samara agara ide šadiyabu deda damadena akosase sina leleda kiša kiišo. Adaba baya niinaki, woyna adabeya bayowa deda damadena akosase keeka la nokkominibbu entiyya, akosaseyesi: "Kosasa taka niteyya inna adaba bayena ula ninana" nda nisasa gonumowa itake.

Kosima kasi, ankatinana fadabana agododana akaredana kolana, adaba lušana, mina lušana, urfa tošimana deya. Woynabbu takeya baddala mina luša kitafe kišo, ankatina kiša gogoda uduma la nitema.

Koda fadaba

Fanake'lla kode bare tabila gera fen mikosodake. Laga badummala gam mikosima, awra mikododaki moda monke. Imen kin ellowa košišiniki kodiyasi fafala kiyake. Fafala koyama dedowa lagata gayski košišinimmiya, lafuta la:- "Tamma abasi kodaňa fafala kayake"da kilattake. Woynan kin feňki tabilaya mikosoda mikosimala daba andala mimike. Ime dabowalle ula mikudufe mikosimala, kodiya nda aniski fafala kiya kutamowasi uga fetekasso dabala duske. Dabowan kin hawin kišanasi jarabeske ditta biya išimfano niske. Dedowa halata kintima kodiya, biyowalle duski kodiya šuka ardan kufulke. Biya išimfama dedowa andadowan kin kišamala fanaka aňgude kulabu targaski, ugabbu talla badda la akes kilattake:- "Tamma abasi kodaňa šukana ardan kafulke."ske.

Kodiya dedowa lattebu anda komalleki akes kokelake:- "Kodaňa tati fafala nayamowalle lagala nilatta nutake. Tama šukeya ardan nafulumala, ugala nilattamena ašino manatiya?"ske. Kodiya akeski ikas kišoke: "Kodeya baya keminimala, miniya šakafowasi lafutala kilattabbu šigide ommi kotada kola aw šimala itada kola. Samada kišo samanada nitenasi. Mayda kimin kesomala, lanunnimasina, šimala itada kolannimasi talla la killata".

Aišisi woyniyoda samanadabbu deya kototomina. Lagala ka kodeyasi samanan nišomma kišaya woyniodeyala agogoda nišanni.

Inna falena kin kakosasanowa

Kodeyesi dimala minda arte fogamuyana samanan nišona dada. Ka kodiňňesi dima samanadina hesuma mayda katakke. Aišisi ka kodittabbu woyniyosuma nume. Ka woyniyodiyala kodittabbu woyniyon kiddinni. Koda dimala, urfeya laweta, gogodeya, tagameya, siyabeya, kotiňgireya nisasaman deya. Woynabbu koda ninamma nišayya natte nidarmi, laweteya nasi nisasabbu šikas keso. Koda, tagama, kotiňgira, haydeyalana gogodeya lana kedadina kontideyan deya. Kodasi niskamame, nokolaššeme. Ka kiša fogaditta kosimmowa kitakki, ka kodeya fogadasi samanada, ena na Anna kin samanada udumala nitena, urfeyana sida kitenama. Koda lagala kokosimala bure bubiyan kin taggimma deya. Innaňňabbu akes kodake.

"Koda amanatende tagisuna data kosimme"

"Laga la unutte sawsuna date'llokana kosimme"

"Koda amanata ankorada kokala sarenassi afiyata kesona"

Woynabbu koda nokobinina la Anna kayla kinama koda ketawa! Fogasumala samanda kišo enana samanada nitenama! Kodeyasi ime. Lagala kodeyabbu kasaro ditta, sugunnenuma laga datesi kodeya nkin baddala nintime. Inna bubiya koda amanatasi kililike, kodasi ankatoda, lawitaya kitika, unu hesumowa kiwib iša, tagamiyala kidadi, koyamala nawda, fogasuamala šaňňada, bubiya kin samanda urfa kina.